माइती नेपाल • Maiti Nepal

FREE A GIRL

PROTECTING FUTURES TRANSFORMING SYSTEMS

A Three-Year Legacy of the Down to Zero Alliance in Nepal (2023–2026)

Down to Zero
Fighting sexual exploitation of children

Dutch Ministry of Foreign Affairs

Message from the Founder/Chairperson

Our Commitment to Zero

Since the establishment of Maiti Nepal in 1993, we have remained committed to protecting children and women from human trafficking and sexual exploitation through prevention, protection and advocacy. The Down to Zero Alliance - SUFASEC (Step Up the Fight Against Sexual Exploitation of Children) Project strongly aligns with this legacy and reflects how sustained commitment and collective leadership can create meaningful and lasting change.

Over the past three years, the SUFASEC project has reinforced the importance of prevention, accountability and coordinated action across systems responsible for child and women's protection. By simultaneously strengthening institutions and communities, supporting local and national coordination mechanisms, promoting legal and policy dialogue and investing in youth leadership and social norm change, the project has contributed to more resilient and responsive protection systems in the project areas.

I acknowledge the dedication of all partners, institutions and community actors who have worked alongside Maiti Nepal in implementing this project. The progress achieved demonstrates that long term impact is possible when governance structures, civil society and communities work together with a shared vision. These collective efforts provide valuable direction for future initiatives to safeguard the rights, dignity, and well being of children and women.

Ms. Anuradha Koirala,
Founder/Chairperson

Message from the Executive Director

The Down to Zero Alliance – SUFASEC (Step Up the Fight Against Children) project has been a significant and timely initiative in Maiti Nepal's continued efforts to prevent human trafficking and sexual exploitation of children and women. Over the past three years, the project has contributed to strengthening prevention, protection, and response mechanisms by working closely with local governments, law enforcement agencies, justice sector actors, communities, and youth.

One of the key achievements of the project has been its contribution to timely interceptions and rescues of children and women at risk, supported by strengthened cross-border collaboration and coordination with relevant stakeholders. In these 3 years (2023-2025), we have rescued 32 minors and intercepted 1060 minors. The project also supported national level consultation and system strengthening, including a national workshop organized in collaboration with the Office of the Attorney General, which helped reinforce legal understanding, coordination, and survivor-centered approaches within the justice system – (public prosecutors, law enforcement authority and judiciary to fast-track access to justice to the survivors).

The SUFASEC project has created visible and positive impact across the four project locations, Morang, Rupandehi, Bardiya, and Kanchanpur. In these areas, the project supported the strengthening of local coordination mechanisms, improved access to justice for survivors, and increased awareness among children, families, and communities on child protection, safe migration, and reporting mechanisms. These efforts have contributed to making local systems more responsive and accountable.

A particularly meaningful achievement of this project has been the Boys' Initiative, which engaged boys and young men as allies in prevention efforts. Through capacity-building, consultations, and leadership development, the project supported youth to challenge harmful social norms and take leadership roles as change agents within their communities. This approach has not only strengthened prevention efforts but has also helped lay the foundation for long-term social change.

Overall, the Down to Zero Alliance – SUFASEC Project has supported Maiti Nepal in many ways; by strengthening partnerships, building capacities at local and national levels, centering survivor dignity and safety, and promoting sustainable, community-led solutions. The impact created through this project goes beyond activities and outputs; it has strengthened systems, empowered youth, and reinforced collective commitment to protecting children and women.

The learnings and achievements of this project will add value to continue our future interventions.

At the end we would like to thank our Partners, Ministry of Foreign Affairs of The Netherlands and Free A Girl and our stakeholders who's committed in implementing the learning in their areas of working keeping children and women in the center of all interventions.

Bishwo Ram Khadka,
Executive Director

Theory of Change:
Our Pathway to Systemic Impact

1. The Individual (Survivor Agency)

SUFASEC empowers survivors and at-risk children through a holistic approach that combines protection, care, and skill-building. Survivors are provided with:

- Safe shelter – protection from traffickers
- Trauma-informed psychosocial support – counselling to rebuild resilience
- Legal aid and case guidance – ensuring justice and rights protection
- Education and vocational training – fostering economic independence

These interventions reduce vulnerability to re-trafficking, strengthen confidence, and promote informed decision-making. Survivors emerge not just as beneficiaries, but as peer leaders and community advocates, catalyzing broader awareness and prevention.

Change Pathway:

Protection + Care + Skills → Confidence → Behavioral Change → Sustainable Reintegration

2. The Community
(Norm Transformation Social Practices)

SUFASEC works with families, youth groups, schools, and peer networks to challenge harmful norms and build protective communities. Through awareness campaigns and dialogue on issues like early marriage, dowry, Chhaupadi- (Chhaupadi is a traditional practice in far-western Nepal where menstruating women and girls are considered impure and isolated in separate huts due to deep-rooted patriarchal beliefs and taboos), and victim-blaming, communities begin to act collectively against exploitation.

Outcomes:

- Increased vigilance and early reporting of suspicious activities
- Safer migration decisions by youth and families
- Reduced tolerance for exploitation
- Communities actively protecting children and women

Change Pathway:

Awareness + Dialogue → Shift in Attitudes → Protective Community Behaviors → Safer Environment

3. The State (Duty Bearer Accountability)

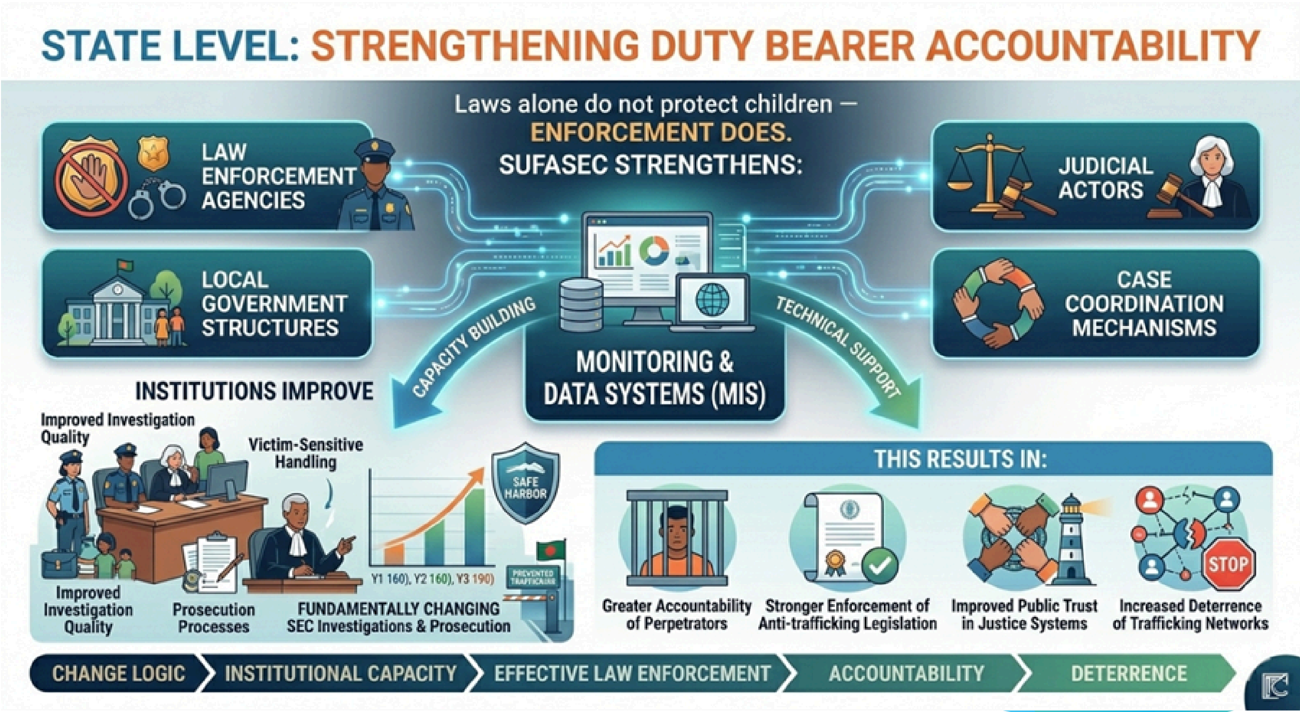

Effective laws protect only when enforced consistently. SUFASEC strengthens law enforcement, judicial actors, local governments, and case coordination systems to ensure survivors' rights are upheld and perpetrators are held accountable.

Outcomes:

- Stronger enforcement of anti-trafficking laws
- Improved victim-sensitive investigation and prosecution
- Increased public trust in justice systems
- Deterrence of trafficking networks

Change Pathway:

Institutional Capacity → Effective Law Enforcement → Accountability → Deterrence

4. The Private Sector (Corporate Responsibility)

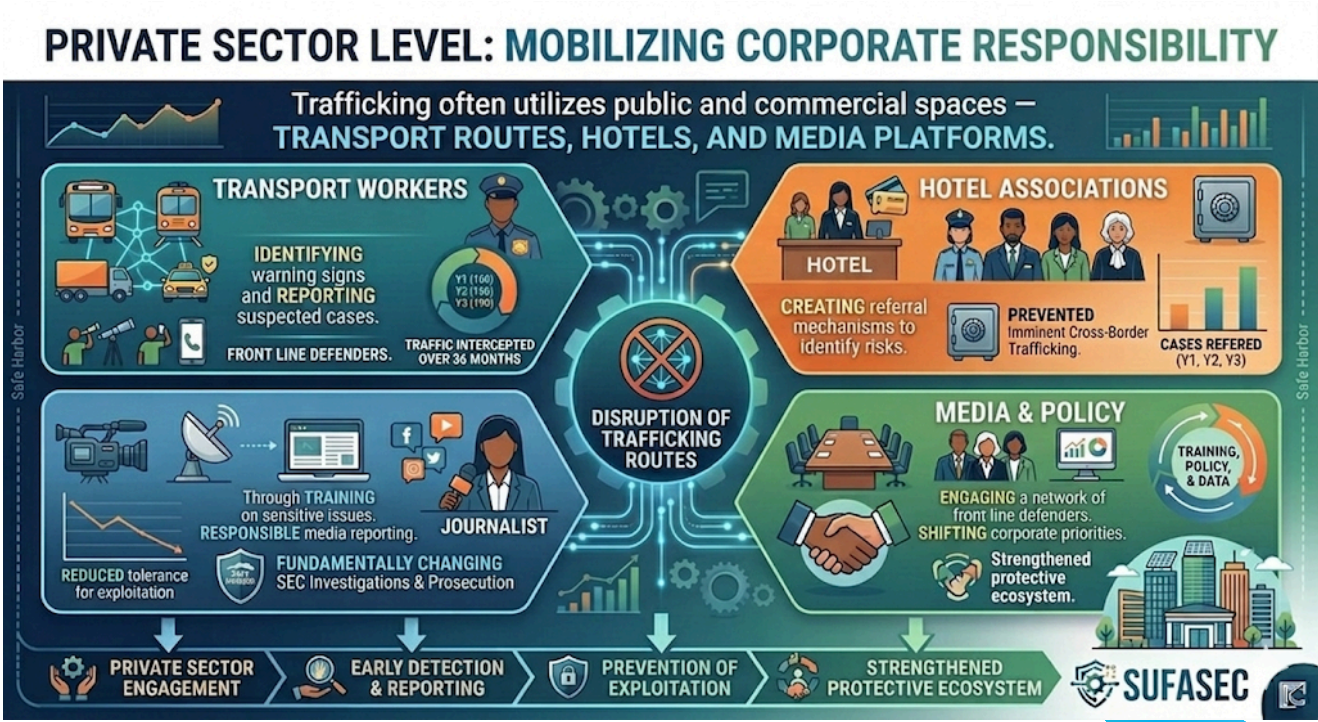

Traffickers exploit public and commercial spaces. SUFASEC engages transport workers, hotels, media, and private actors to detect risks early and report trafficking attempts, creating additional layers of protection.

Outcomes:

- Early detection and preventive interception of trafficking
- Responsible media and communication practices
- Disruption of trafficking routes
- Strengthened protective ecosystem

Change Pathway:

Private Sector Engagement → Early Detection & Reporting → Prevention of Exploitation → Protective Ecosystem

Baseline Situation (Pre-Implementation)

Our four intervention districts — Kanchanpur, Bardiya, Rupandehi, and Morang — were selected for their high-risk profiles along the Nepal–India border. Each hosts a 24/7 Maiti Nepal transit home with border surveillance teams, counselors, and legal support staff operating year-round.

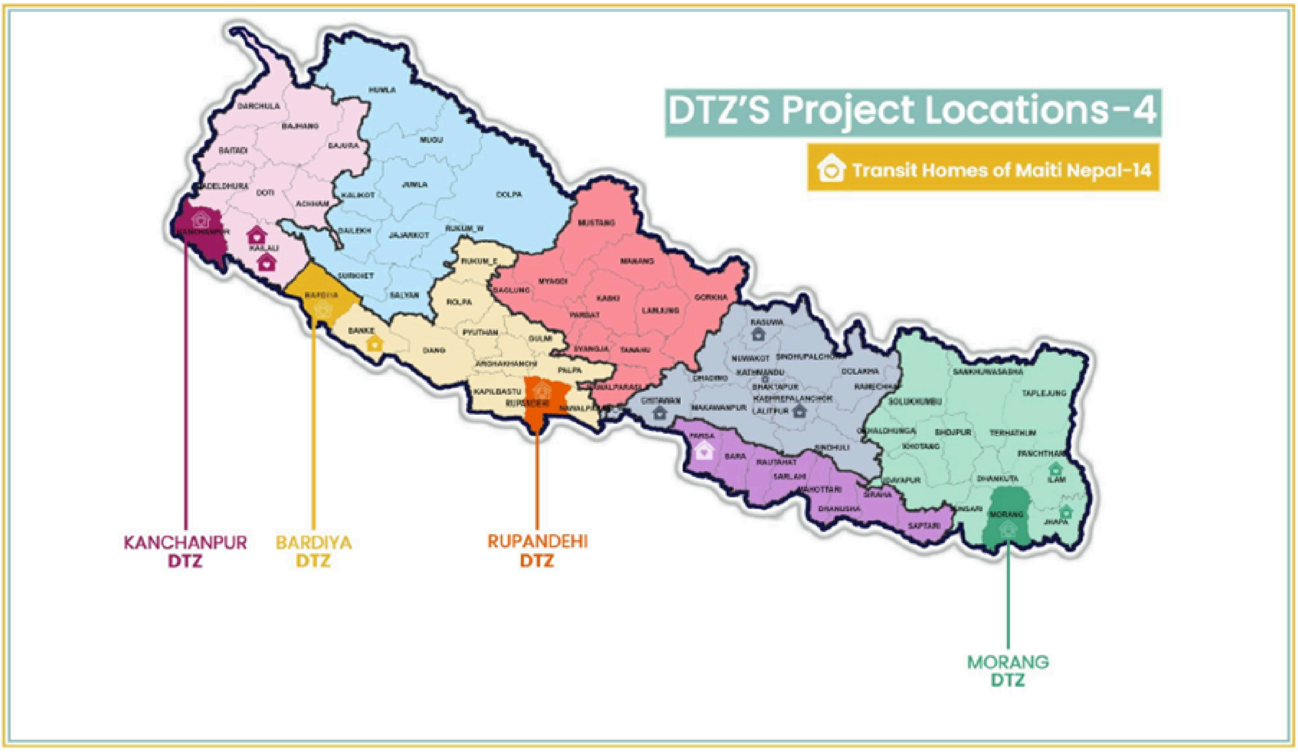

Implementation Districts:
Morang | Rupandehi | Kanchanpur | Bardiya

Prior to the launch of the SUFASEC Programme, children and women in the four target districts faced high vulnerability to trafficking and exploitation. Multiple structural and social factors converged to create an environment in which risks were persistent and interlinked.

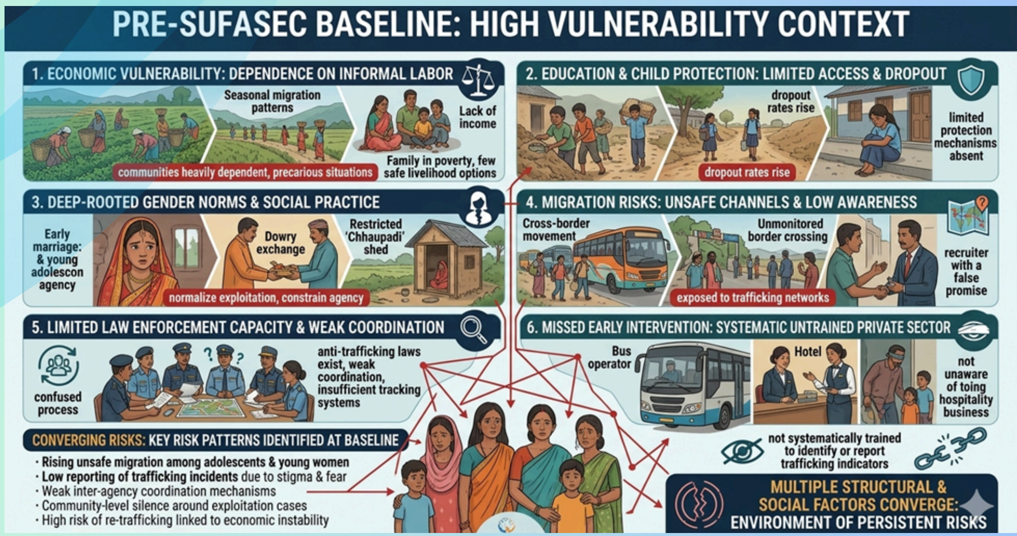

Economic Vulnerability: Communities were heavily dependent on informal labor and seasonal migration, with few safe and sustainable livelihood options. Economic pressures forced many households, particularly those with adolescents and young women, into precarious situations that increased exposure to trafficking.

Education and Child Protection: Vulnerable children frequently dropped out of school, and formal child protection mechanisms were limited or absent. This lack of structured support heightened the risk of exploitation, leaving children without safe spaces or guidance.

Gender Norms: Deep-rooted social practices—including early marriage, dowry expectations, Chhaupadi (Chhaupadi is a traditional practice in far-western Nepal where menstruating women and girls are considered impure and isolated in separate huts due to deep-rooted patriarchal beliefs and taboos), and victim-blaming attitudes—further constrained the agency of girls and women, normalizing exploitation and limiting access to education and empowerment opportunities.

Migration Risks: Both cross-border and internal migration were common, yet awareness of safe migration practices was low. This exposed children and women to trafficking networks and unsafe recruitment channels.

Law Enforcement Capacity: While anti-trafficking laws existed, investigations were often not victim-sensitive, coordination among agencies was weak, and tracking systems for cases were insufficient, limiting deterrence and survivor support.

Private Sector Engagement: Transport operators, hotel staff, and hospitality actors were not systematically trained to identify or report trafficking indicators, resulting in missed opportunities for early intervention.

Survivor Reintegration: Post-rescue support was typically short-term, with limited access to long-term economic reintegration and psychosocial services. Survivors faced stigma and social exclusion, increasing the risk of re-trafficking.

Key Risk Patterns Identified at Baseline:

- Rising unsafe migration among adolescents and young women
- Low reporting of trafficking incidents due to stigma and fear
- Weak inter-agency coordination mechanisms
- Community-level silence around exploitation cases
- High risk of re-trafficking linked to economic instability

THREE YEARS OF MEASURABLE PROGRESS & ADAPTIVE MANAGEMENT

The Strategic Evolution (2023–2026)

The implementation of the SUFASEC Programme demanded a rigorous, adaptive management approach, allowing Maiti Nepal to respond effectively to dynamic sociopolitical environments, emerging threats, and evolving trafficking patterns. Across three operational years, the programme strategically evolved to strengthen prevention, protection, and survivor-centered interventions in Morang, Rupandehi, Bardiya, and Kanchanpur.

Year 1: Foundations & Recovery (2023)

Emerging from the socio-economic aftermath of the COVID-19 pandemic, Year 1 focused on rebuilding protective systems and laying the groundwork for a stronger and more coordinated anti-trafficking response. During this period, Maiti Nepal supported existing border surveillance and monitoring mechanisms in four highly porous border districts, strengthening the capacity of frontline actors to identify and respond to risks faced by women, girls, and children. Through enhanced coordination with border authorities, community networks, and local stakeholders, the project prioritized early identification of vulnerability and timely interception before it could escalate into trafficking or exploitation.

The project also strengthened community-based vigilance mechanisms and reporting channels to ensure that suspicious movements, potential trafficking cases, and protection concerns could be quickly communicated to relevant authorities and service providers. This approach helped reinforce local protective environments while building community ownership in preventing trafficking.

A key area of intervention was the monitoring and engagement with the unregulated Adult Entertainment Sector (AES), particularly Khaja Ghars (small cafes and restaurants) and massage parlors that had significantly increased during the pandemic due to widespread economic hardship and unemployment. These spaces often serve as informal workplaces where young women and girls may be exposed to exploitation or coercive recruitment practices. Through targeted monitoring, awareness activities, and coordination with local stakeholders, the SUFASEC project sought to identify at-risk individuals, raise awareness on trafficking risks, and promote safer working environments.

By combining strengthened border monitoring, community vigilance, and focused attention on high-risk sectors, the project was able to identify vulnerable individuals, prevent potential trafficking incidents, and reinforce the first line of protection for children and women in border communities. These foundational efforts established a strong base for subsequent years of the project, enabling more systematic prevention, protection, and response mechanisms in the targeted districts.

Year 2: Scaling Justice & Institutionalization (2024)

Year 2 marked a strategic shift from prevention at the border to justice within the legal system. Engagement with Law Enforcement Agencies (LEAs) intensified, bridging the critical gap between interception and legal accountability.

Significant achievements included:

- Ensuring First Information Reports (FIRs) were filed promptly for each trafficking case,
- Establishing Multi-Disciplinary Investigative Teams (MDITs) to strengthen internal trafficking investigations,
- Promoting inter-agency coordination to ensure seamless case management from rescue to prosecution.

Through this approach, SUFASEC reinforced systemic accountability, reduced impunity for traffickers, and institutionalized trafficking prevention as a coordinated, cross-sector responsibility.

Year 3: Innovation & Resilience (2025–2026)

Year 3 marked a phase of innovation and consolidation, reflecting SUFASEC's commitment to adaptive and forward-looking programming in the fight against trafficking and exploitation. Building on the foundations established in earlier years, the project introduced more inclusive and community-responsive prevention approaches to address emerging risks and vulnerabilities in border and transit communities.

One of the key innovations during this period was the launch of the Boys' Initiative, designed to engage adolescent boys and young men as active participants in trafficking prevention and gender equality efforts. Recognizing that trafficking prevention requires the engagement of all genders, the initiative aimed to address harmful gender norms, raise awareness about safe migration and exploitation risks, and promote positive masculinity. Through targeted orientation sessions, discussions, and community engagement activities, boys and young men were encouraged to become advocates for respectful relationships, gender equality, and the protection of women and girls.

Year 3 also emphasized strengthening community resilience and local ownership of anti-trafficking efforts. Community-based groups, youth networks, and local stakeholders continued to play a critical role in identifying vulnerabilities, disseminating information on trafficking risks, and supporting prevention efforts at the grassroots level. Increased collaboration with local authorities, border actors, and civil society partners helped further reinforce protective mechanisms and ensure timely responses to emerging cases.

By prioritizing inclusive prevention strategies and empowering youth and community actors, the project contributed to building stronger, more resilient communities capable of recognizing risks, preventing trafficking, and supporting vulnerable individuals before exploitation occurs. These innovative approaches not only enhanced the project's impact but also created sustainable community-led mechanisms that can continue beyond the project's implementation period.

Resilience in Crisis

In September 2025, Nepal experienced major political and civil disruption, driven by Gen Z–led protests that resulted in the dissolution of Parliament and widespread instability. Civic spaces contracted, and coordination with national duty bearers became severely constrained.

Demonstrating remarkable organizational agility, Maiti Nepal pivoted its strategy, decentralizing operations to local ward-level activities. Despite national-level disruptions:

- Community awareness campaigns continued without interruption,
- Rescue and protection services were maintained in high-risk areas,
- District-level monitoring systems adapted to new constraints, ensuring continuity of operations.

This resilience highlighted SUFASEC's ability to maintain mission-critical activities in volatile contexts, protecting children and women while sustaining momentum toward long-term programmatic outcomes.

Key Takeaways for Adaptive Management:

- Early Detection & Prevention: Border monitoring and strengthened community vigilance mechanisms helped identify vulnerabilities early and prevent potential trafficking and exploitation.
- Institutional Strengthening: Legal and investigative responses were strengthened through the filing of First Information Reports (FIRs) and the engagement of Multi-Disciplinary Investigation Teams (MDITs) to ensure coordinated case management and accountability.
- Innovative & Inclusive Programming: New models such as the Boys' Initiative were introduced to address emerging vulnerabilities and engage adolescent boys and young men in trafficking prevention and gender equality efforts.
- Crisis-Responsive Operations: Decentralized implementation strategies enabled the continuity of project activities and services even during periods of political instability and disruption.

This approach reflects Maiti Nepal's commitment to proactive, adaptive, and resilient programming, ensuring that the SUFASEC project not only responds to existing risks but also strengthens systems and community capacities to anticipate and mitigate future vulnerabilities.

CUMULATIVE IMPACT BY THE NUMBERS

Over the 36-month implementation period, the SUFASEC project has demonstrated a clear shift from vulnerability toward resilience in the targeted communities. The results reflect not only activities delivered, but meaningful protection outcomes—lives safeguarded, survivors supported, and systems strengthened to prevent trafficking.

A significant achievement during this period was the rescue of 32 minors from trafficking situations, including 21 internal cases and 11 cross-border cases. These rescues were made possible through the coordinated efforts of Maiti Nepal, local law enforcement agencies, community networks, local partners, and other key stakeholders working collaboratively to identify and intercept trafficking risks. The rescued girls largely came from economically vulnerable families, and many had discontinued their education, factors that significantly increased their susceptibility to trafficking and exploitation.

Following rescue, Maiti Nepal provided a comprehensive package of survivor-centered support services tailored to the specific needs of each survivor. This included safe shelter, psychosocial support, individual counselling, education to a few survivors and legal assistance, ensuring immediate protection as well as longer-term recovery and reintegration support. These services form the cornerstone of Maiti Nepal's commitment to safeguarding the dignity, well-being, and future opportunities of survivors—particularly minors who require specialized protection and care.

Through strengthened prevention mechanisms, coordinated rescue efforts, and comprehensive survivor support, the project has contributed to protecting vulnerable children and girls while reinforcing community and institutional systems that prevent trafficking and exploitation.

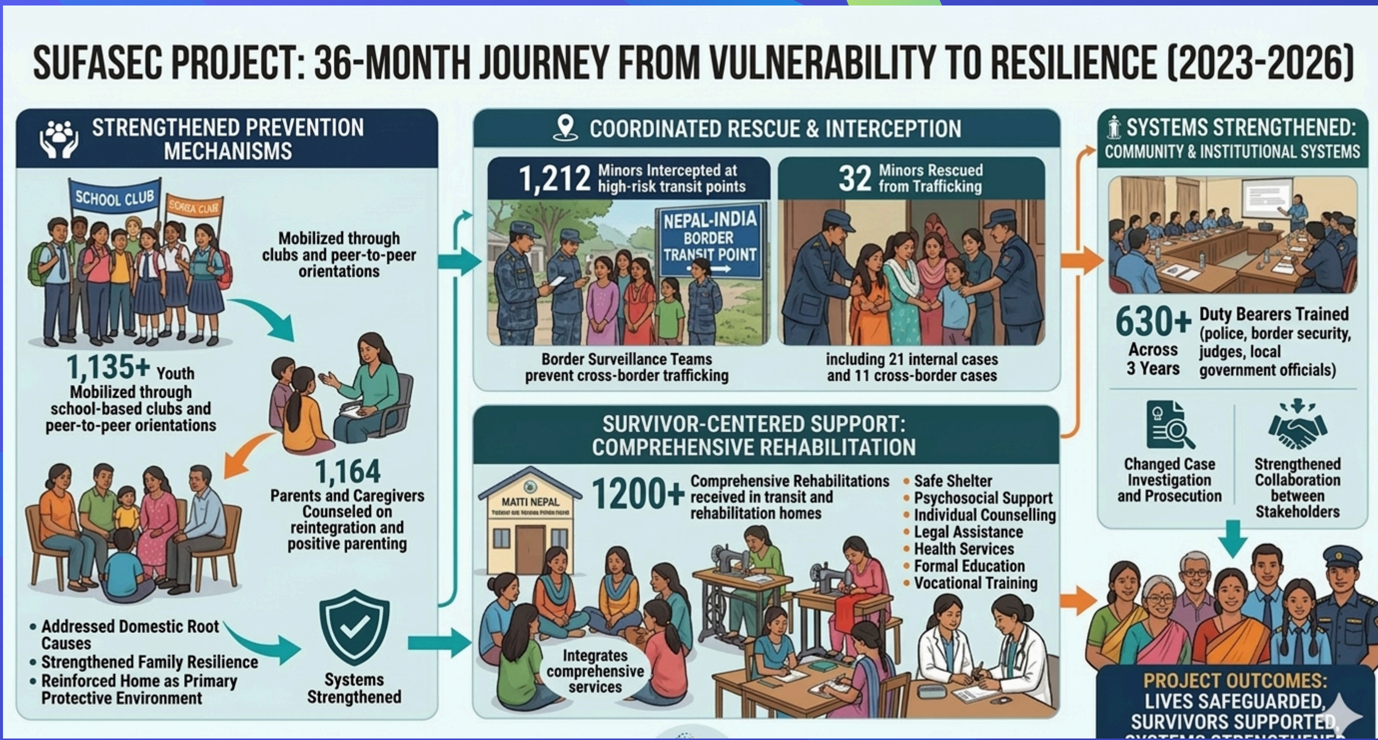

- **1212 Minors Intercepted:** Over the three-year period, our border surveillance teams identified and intercepted 1,212 children and youth at high-risk transit points. These timely interventions effectively prevented imminent cross-border trafficking and ensured that vulnerable minors received immediate protection and support.

- **1200+ Comprehensive Rehabilitatio**ns: Survivors received holistic aftercare in our transit and rehabilitation homes, integrating health services, formal education, and vocational training.

- **630+ Duty Bearers Trained:** We trained police, border security, judges, and local government officials across the three years, fundamentally changing how cases of SEC are investigated and prosecuted.

- **1,135+ Youths Mobilized:** The next generation is now leading the fight against OSEC and offline exploitation through school-based clubs and peer-to-peer orientations.

- **1,164 Parents and Caregivers Counseled:** Over a period of three years, 1,164 parents and caregivers received intensive reintegration and positive parenting counseling. These sessions addressed domestic root causes of trafficking, strengthened family resilience, and reinforced the home as the primary protective environment for children.

THEMATIC PILLARS OF EXCELLENCE

Pillar 1: Prevention, SRHR & Social Norm Transformation

We recognized early on that "awareness" is insufficient without behavioral change. Exploitation is deeply tied to cultural taboos, gender discrimination, and lack of bodily autonomy.

- **The Boys' Initiative:** To dismantle the patriarchal norms that drive gender-based violence, we launched a dedicated youth-led initiative. Engaging 500 boys and 400 girls across Kathmandu (Wards 3, 5, and 9), the program fostered open dialogues on positive masculinity, mental health, and violence prevention. Youth leaders from six community schools (including Satya Sai, Babylon School, and Teresa Academy) drafted formal Position Papers demanding safer community spaces, which they successfully handed over to their local ward members.

- **SRHR Integration:** Sexual and Reproductive Health and Rights (SRHR) were incorporated as part of survivor recovery and support services. Rescued minors received clinical health assessments, testing and follow-up care for sexually transmitted diseases (STDs), along with education on bodily autonomy to support their physical and psychological well-being. Intercepted individuals, meanwhile, were provided with counselling sessions focused on awareness, protection, and informed decision-making.

- **Creative Community Outreach:** In regions with lower literacy levels, we bypassed traditional methods. We utilized local FM radio stations , executed interactive street dramas, and distributed customized IEC materials—like awareness-branded tote bags and pre-loaded digital pen drives containing anti-trafficking songs—to scale our messaging effectively.

Pillar 2: Frontline Protection

Our surveillance booths at the porous Nepal-India borders (Kanchanpur, Bardiya, Rupandehi, Morang) operate as the ultimate safety net. However, we expanded our vigilance network by integrating into the private sector.

- **Transport Sector Vigilance :** Recognizing that traffickers rely on public transit, we trained transport workers (auto-rickshaw drivers, and conductors). We trained over 156 transport workers and journalists to identify "red flag" behaviors.

- **Real-Time Results:** This approach yielded immediate dividends. Drivers in Morang and Bardiya began proactively reporting suspicious cross-border movements to Maiti Nepal and local police, leading directly to the successful interception of vulnerable minors.

- **Trauma-Informed Care (TIC):** Protection extends beyond the border booth. In our transit homes, we implemented a Trauma-Informed Care approach. For example, an 18-year-old survivor rescued from the adult entertainment sector struggling with severe trauma and drug addiction underwent seven months of intensive rehabilitation; she is now fully recovered and enrolled in professional beautician training to secure her economic independence.

Pillar 3: Access to Justice & Institutional Accountability

1. Province-Level Workshop – Biratnagar

As a foundational step toward strengthening access to justice, Maiti Nepal, in collaboration with the Office of the Attorney General, organized a Province-Level Workshop in Biratnagar. This workshop brought together provincial stakeholders including government officials, law enforcement agencies, public prosecutors, civil society representatives, and frontline responders.

The workshop served as a critical platform to:

- Identify province-specific challenges in prosecuting trafficking cases
- Strengthen coordination among justice and protection actors
- Promote survivor-centered approaches in investigation and prosecution
- Gather practical insights to inform national-level policy discussions

The outcomes of this workshop laid the groundwork for broader national dialogue and ensured that provincial realities were reflected in subsequent consultations.

2. National Level Consultation (Phase I) – February 14–15, 2025

Building on provincial insights, the first phase of the National Level Consultation on Survivors' Access to Justice was held on February 14–15, 2025. This high-level convening brought together key stakeholders, including government authorities, judges, public prosecutors, law enforcement officials, civil society organizations, and development partners.

The consultation focused on:

- Reviewing existing legal frameworks and justice mechanisms
- Identifying systemic gaps in survivor support and prosecution processes
- Promoting multi-sectoral coordination for effective case handling

This phase established a shared understanding among stakeholders and reinforced the importance of survivor-centered justice systems.

3. Follow-up National Level Consultation – November 28–29, 2025

To sustain momentum and translate discussions into action, a follow-up National Consultation was held on November 28–29, 2025. This consultation deepened engagement among stakeholders and resulted in concrete commitments to strengthen justice delivery systems.

The event brought together 106 participants, including Government Attorneys, Police personnel, District Judges, Registrars, Tehsildars, and Section Officers from provincial offices and the Office of the Attorney General. A representative from the Armed Police Force was also in attendance.

Key outcomes included:

- Stronger commitment from duty bearers to fast-track justice processes
- Increased emphasis on ensuring compensation and protection for survivors
- Agreement on improving coordination across sectors and jurisdictions
- Recognition of the need for enhanced cross-border collaboration, particularly between Nepal and India

"Placing survivors at the center of justice is key to transforming Nepal's response to human trafficking."

A survivor advocate reflected:

"The National Consultation gave us a platform to voice our challenges and demand justice. I hope this will help all survivors get the support and justice they need."

Key Themes and Outcomes Across Interventions

Victim-Centered Investigations

- Promotion of proactive and trauma-sensitive investigation approaches
- Strengthening forensic capacities and specialized training
- Emphasis on anti-corruption measures to improve conviction rates

Rescue, Repatriation & Reintegration

- Coordinated cross-border operations
- Long-term psychological and vocational support
- Community-based programs to reduce stigma

Legal Barriers & Prosecution

- Addressing judicial delays and evidence challenges
- Witness protection and survivor-friendly judicial procedures
- Promotion of fast-track courts for timely justice

Data & KPIs

Over the past three years, **10** cases were filed under the Human Trafficking and Transportation (Control) Act, 2064, leading to the arrest of **11** traffickers (**9 males and 2 females**). While a few of these cases have been successfully closed with convictions, the majority are still active in the judicial process.

This data highlights the ongoing need for:

- Streamlined case management systems
- Dedicated anti-trafficking units
- Continuous monitoring of prosecution and victim support outcomes

Compensation Mechanisms

- Review of statutory provisions for victim restitution
- Establishment of a national compensation fund
- Mechanisms to ensure timely financial redress

Strategic Recommendations

- Specialized anti-trafficking units and law enforcement training
- Strengthened victim protection and confidential reporting systems
- Government-backed national victim compensation fund
- Enhanced cross-border cooperation and repatriation protocols
- Expanded rehabilitation services, including vocational training
- Partnerships with donors and international agencies for capacity-building

"JUSTICE FOR SURVIVORS CANNOT BE LIMITED TO CONVICTIONS ALONE. UNLESS COMPENSATION, REHABILITATION, AND SOCIAL REINTEGRATION ARE ENSURED, LEGAL OUTCOMES DO NOT TRANSLATE INTO MEANINGFUL JUSTICE."

— SABITA BHANDARI, ATTORNEY GENERAL OF NEPAL

Blueprint for Justice: National Level Consultation on Access to Justice for Survivors of Human Trafficking

The groundbreaking 7-point commitment secured from the Office of the Attorney General (OAG) during our National Consultation serves as a permanent blueprint for the judiciary. By institutionalizing "Defendant-free" statement recording and prioritizing interim relief for survivors, we have fundamentally altered the landscape of victim-friendly justice in Nepal.

प्रतिबद्धता

आज मिति २०८२ साल मंसीर १३ गते, शनिबारका दिन (सारथी होटल, धुलीखेल) माइती नेपाल र महान्यायधिवक्ता कार्यालयको संयुक्त आयोजनामा भएको मानव बेचबिखन प्रभावित पीडितमैत्री छिटोछरिटो न्याय सम्पादन विषयक दुई दिने कार्यशाला गोष्ठीमा भएको छलफलको आधारमा हामी निम्न विषयहरुमा आफनो प्रतिबद्दता जाहेर गर्वछौं ।

१) जाहेरी दर्ता गर्ने सम्बन्धमा दर्ता गर्नको लागि प्रतिवादीको तीन पुस्ते अनिवार्य रुपमा उल्लेख गर्नु पर्ने बाध्यात्मक अवस्थाललाइ पिडित मेत्री बनाउन सहजिकरण लागि सकृयतापूर्वक कार्य गर्ने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्वछौं ।

२) पिडितले अदालतमा गई बकपत्र गर्ने सिलसिलामा अनिबार्य प्रतिवादीको उपस्थिति रही बकपत्र गर्ने प्रावधानले गर्दा कतिपय अवस्थामा पिडितले आफ्नो स्पष्ट बयान गर्न नसक्ने र निजलाइं प्रतिवादीबाट डर,धाक,धम्की समेत निज र निज प्रतिवादीको आफन्तबाट आउने कारणले गर्दा मुद्धामा असर परी ,न्यायमा पहुँच नहुने कारणले गर्दा सो सम्वन्धमा कम्तिमा पनि पीडितको बयान प्रमाण्ति गराउँदा प्रतिवादीलाई पिडितको अगाडी उपस्थित नगराउन कार्यहरुमा सहजिकरणका लागि सकृयतापूर्वक कार्य गर्ने प्रतिवद्दता व्यक्त गर्वछौं ।

३) मानव वेचविखन ओसापसारवाट पीडित प्रभावितहरुलार्य न्यायमा सहज पहुँचका सन्दर्भमा जाहेरी, अनुसन्धान, अभियोजन, बकपत्र लगायतका कार्यहरुमा सहजिकरणका लागि सकृयतापूर्वक कार्य गर्ने प्रतिवद्दता व्यक्त गर्वछौं ।

४) पीडितहरुलाई मुद्दाको हरेक काम कारवाहीमा सूचना प्राप्त गर्ने लगायतका अधिकारलाई सम्मान गर्ने आफनो कार्यक्षेत्रमा सम्मानपूर्वक छिटोछरिटो पूर्वक सेवा उपलब्ध गराउन प्रतिबद्दता व्यक्त गर्वछौं ।

५) पीडितको उद्दार, फिर्ती, पुनस्थापना, सुरक्षा, संरक्षणका कार्यमा समन्वयात्मक र सकृयतापूर्वक कार्य गर्ने प्रतिवद्दता व्यक्त गर्वछौं ।

६) पीडितले तत्काल उपचार, राहत, अन्तरिम राहत तथा क्षतिपूर्ति बिलाउनका लागि सकृयतापूर्वक कार्य गर्न तथा यस प्रयोजनका लागि पीडिकको सम्पती खोजथिन गरी रोक्काका लागि प्रयत्नशील रहने प्रतिवद्दता व्यक्त गर्वछौं ।

७) विगतका कार्यशालाबाट पारित गरिएका तथ्य यस कार्याशालाबाट औल्याएका समस्या समाधान गर्न र पारित गरिएको कार्ययोजना बमोजिमको कार्यहरु कार्यान्वयन गर्न थप प्रयत्नशिल रहने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्वछौं ।

The consultations resulted in a joint action plan, outlining roles, responsibilities, and timelines for provincial and local implementation. Stakeholders formally endorsed commitments to ensure sustained progress and accountability. The inclusion of case data underlines the need for systematic follow-up, case tracking, and survivor support, aligning directly with established KPIs for effective justice delivery and anti-trafficking outcomes. The National Consultations have laid a robust foundation for transforming Nepal's response to human trafficking. By centering survivors in justice processes, monitoring case outcomes, and securing high-level commitments, these programs represent a major step toward equitable, timely, and dignified justice. Ongoing collaboration among government institutions, civil society, and international partners will ensure strengthened enforcement, improved protection, and meaningful support for survivors, helping them rebuild their lives with dignity.

"Every survivor deserves protection, justice, and the opportunity to rebuild their life."

The "Defendant-Free" Mandate

This consultation resulted in groundbreaking commitments, including the push for "Defendant-free" statement recording to protect child survivors from intimidation during trials, and the guarantee of immediate interim relief and compensation. As Attorney General Sabita Bhandari powerfully stated during the event: "Justice for survivors cannot be limited to convictions alone. Unless compensation, rehabilitation, and social reintegration are ensured, legal outcomes do not translate into meaningful justice".

Localizing the Law

At the municipal level, our advocacy led to the formal establishment and gazetting of the Local Committee to Combat Human Trafficking (LCCHT) in Biratnagar Metropolitan City, chaired by the mayor. Furthermore, Kathmandu Metropolitan City's Ward 9 allocated NPR 100,000 from its own government budget to organize a Public Hearing on internal trafficking— a massive win for the institutionalization of local government funding for child protection.

The true measure of the SUFASEC programme cannot be captured by statistics alone. The shift from vulnerability to empowerment is best understood through the lived experiences of the individuals and communities we serve.

By adopting a survivor-centered and trauma-informed approach, we ensured that those affected by sexual exploitation were not treated merely as beneficiaries, but as active agents of systemic change.

Cross-Border Synergy

In picture: The cross border meeting held in Kanchanpur

The program placed a special emphasis on fostering cross-border synergy between Nepal and India. While formal Standard Operating Procedures (SOPs) between the two governments are still awaiting high-level political endorsement, the project successfully facilitated localized cross-border meetings in Kanchanpur and Rupandehi districts.

In Kanchanpur, cross-border interaction meetings brought together Nepali law enforcement, Indian Child Welfare Committees, local government representatives, and civil society actors. These meetings focused on sharing intelligence, coordinating rescue operations, and improving mechanisms for repatriation of survivors. Participants identified common trafficking routes, discussed patterns of exploitation, and developed localized action plans to address emerging threats. These interactions strengthened trust and laid the groundwork for coordinated operations.

In Rupandehi, similar cross-border engagements focused on enhancing operational collaboration between Nepali authorities and Indian counterparts, particularly around districts bordering Uttar Pradesh. The meetings included joint scenario planning for rescue missions, sharing real-time intelligence on traffickers' activities, and identifying survivors' immediate needs during repatriation. These interactions also emphasized the importance of establishing a Figure - Cross-Border Interaction Meeting in Rupandehi shared database for tracking traffickers, a recommendation strongly supported by Chief District Officer Mr. Basudev Ghimire.

According to Mr. Ghimire,

"***Traffickers are constantly evolving their methods, and we must stay ahead. Nepal and India need a shared database to track trafficking activities and perpetrators. Intelligence-sharing between our two countries is crucial, and we must take proactive measures to counter new trafficking techniques***."

Similarly, Mr. J.R. Sharan, Member of the Child Welfare Committee, New Delhi, noted,

"***India and Nepal must establish SOPs similar to the successful India-Bangladesh model to facilitate coordinated rescues, ensure proper repatriation, and enhance prosecution of traffickers.***"

Through these cross-border efforts, the program successfully built trust, strengthened intelligence-sharing networks, and facilitated smoother coordination for complex cross-border rescues and survivor support, even in the absence of formal SOPs. These initiatives have proven critical in addressing trafficking and SEC in border regions, demonstrating the value of sustained localized collaboration in the broader regional response.

The Agent of Change:
Sita’s Journey to Advocacy

The evolving landscape of human trafficking has increasingly weaponized digital platforms. "Sita" (a pseudonym used to protect her identity), a 17-year-old from the Lumbini Province, fell victim to this new frontier of exploitation. Groomed through a fabricated relationship on Facebook, she was lured away from her home, abducted, and trafficked across the border to Mumbai, India.

Following a complex and high-risk cross-border rescue operation coordinated by Maiti Nepal and Indian law enforcement, Sita was brought to our Child Protection Center. The initial weeks were critical; she exhibited severe trauma, fear, and a deep sense of stigmatization. However, through our comprehensive aftercare model—which integrates trauma-informed psychosocial counseling, medical care, and legal orientation—Sita began a profound journey of healing.

Over a nine-week period, she transitioned from a state of crisis to one of profound resilience. Benefiting from peer-support groups, Sita discovered the power of shared experiences. Today, she is no longer defined by her exploitation. She serves as a Survivor Advocate, leading peer-learning sessions for other young women in the shelter. By sharing her lived experience of digital grooming, she equips her peers with the knowledge to identify online predators.

As she powerfully articulates: ***“I did not know the world could be so dangerous, especially on a phone screen. Now, I use my voice to make sure other girls don't fall into similar trap. I am not defined by what happened to me, but by the safety I now help create for others.”***

Healing Through Holistic Care: The Stories of MNKR23-005 and MNKR23-006

The trauma of commercial sexual exploitation requires long-term, individualized recovery pathways. In Year 1, two minors, officially documented as MNKR23-005 and MNKR23-006, were rescued from the unregulated Adult Entertainment Sector (AES) in Kathmandu.

Rather than a "one-size-fits-all" approach, Maiti Nepal tailored their aftercare to focus on empowerment through education and expression. Both girls were enrolled in formal education to bridge the gap caused by their exploitation. Furthermore, the integration of structured recreational activities—specifically dance and music therapy—played a crucial role in helping them process trauma, reclaim their bodily autonomy, and foster a sense of inner strength. Today, both girls are thriving academically and emotionally, serving as a testament to the necessity of holistic, long-term rehabilitation.

The Vigilant Guardian:
A Transport Worker's Intervention

To build an "impenetrable shield" around children, the SUFASEC project expanded its focus to non-traditional actors, specifically the private transport sector. Traffickers heavily rely on public transit networks to move victims across borders.

In the high-risk transit district of Morang, our team conducted intensive orientation sessions for bus drivers, auto-rickshaw operators, and conductors, educating them on the behavioral "red flags" of human trafficking. The impact of this capacity building was immediate. Shortly after attending a session, a local auto driver noticed a suspicious dynamic: an older man traveling with a group of young, visibly anxious girls who could not clearly state their destination.

Empowered by the orientation, the driver exhibited immense moral courage. Instead of ignoring the situation, he safely diverted the route to a Maiti Nepal border surveillance booth. His direct intervention led to the interception of the minors and the apprehension of the suspected trafficker.

Reflecting on this paradigm shift, the driver noted: ***"Before the training, I was just driving an auto rickshaw. I thought these issues were only for the police to handle. Now, I realize my auto isn't just for transport; it's a space I must keep safe. I am watching the road for my sisters and daughters."***

Awareness Messages from the Transport Workers

The Ripple Effect of Family Counseling

Reintegration fails when the root causes of vulnerability—often stemming from the home environment—are ignored. In Mahendranagar, our border teams intercepted a young girl attempting to cross into India, heavily influenced by an online relationship.

Through empathetic, non-judgmental counseling, our team helped the minor understand the imminent risks of trafficking. Crucially, the intervention extended to her family. During intensive positive parenting and family counseling sessions, her mother had a profound realization regarding the intersection of poverty and digital vulnerability.

She shared: ***"We realized that our daily struggle with poverty, combined with a lack of communication, made us completely blind to her online life. We thought she was safe at home. We are now her primary protectors."*** This case underscores that empowering parents is a vital prerequisite for safe, sustainable reintegration.

GOVERNANCE, ETHICS & SUSTAINABILITY

Robust governance, ethical rigor, and financial transparency are the bedrock of the SUFASEC programme. Our operational philosophy ensures that while we aim for maximum impact, we adhere strictly to the principle of "Do No Harm."

Child Safeguarding & Ethical Documentation

Working with survivors of sexual exploitation necessitates the highest international standards of ethical care. Following the rollout of our Updated Child Safeguarding Policy in May 2025, every facet of our operations—from field rescues to public communications—was strictly regulated to protect the dignity and privacy of children.

- **Informed Consent & Privacy:** All programmatic reporting, including this booklet, utilizes pseudonyms and alters identifiable details to prevent the re-traumatization or public exposure of survivors.

- **Trauma-Informed Media:** Photographic documentation strictly adhered to "No-Face" protocols for minors. For instance, during the National Level Consultation on Survivors' Access to Justice, survivors' testimonies were presented via anonymous audio recordings. This innovative approach amplified their voices directly to national policymakers without compromising their safety.

- **Institutional Culture:** Safeguarding is not a static document but a lived practice. All newly hired staff, consultants, and volunteers underwent mandatory roundtable discussions and signed binding child safeguarding agreements prior to deployment.

SUFASEC PROJECT — CONTRIBUTION TO THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

The SUFASEC Programme, implemented by Maiti Nepal across four border districts of Nepal (Morang, Rupandehi, Bardiya, Kanchanpur), directly contributes to five SDGs. The table below maps each contribution to its corresponding official UN SDG indicator, grounded exclusively in evidence from the project's three-year legacy report.

SDG	SDG Indicator	Project Evidence
SDG 5 — Gender Equality	**5.2 Eliminate violence against women & girls including trafficking and sexual exploitation**	Rescued 32 minors (21 internal + 11 cross-border) and intercepted 1,212 children at border transit points over 36 months. Monitored the unregulated Adult Entertainment Sector (AES) — resturants & massage parlors — to protect vulnerable women and girls from coercive exploitation.
	5.3 Eliminate harmful practices such as child marriage and other discriminatory practices	Community dialogues targeting early marriage, dowry, Chhaupadi and victim-blaming across 4 districts. Boys' Initiative engaged 500 boys & 400 girls (Kathmandu, Wards 3, 5, 9) at six schools to dismantle patriarchal norms and promote positive masculinity.
	5.6 Ensure universal access to sexual and reproductive health and reproductive rights	SRHR integrated into survivor recovery: clinical assessments, STD testing & follow-up care, and bodily autonomy education delivered to all rescued minors at transit and rehabilitation homes.
SDG 8 — Decent Work & Economic Growth	**SDG Indicator**	**Project Evidence**
	8.7 Eradicate forced labour, modern slavery and human trafficking; eliminate worst forms of child labour	Filed 10 cases under the Human Trafficking and Transportation (Control) Act, 2064; arrested 11 traffickers (9 male, 2 female). Established Multi-Disciplinary Investigation Teams (MDITs). Trained 156 transport workers & journalists to detect trafficking 'red flags' — enabling live interceptions in Morang and Bardiya.
	8.8 Protect labour rights and promote safe working environments for all workers	Engaged and monitored the unregulated AES sector to promote safer workplaces. Provided 1,200+ survivors with holistic rehabilitation including health services, formal education and vocational training (e.g., beautician training) to foster economic independence and prevent re-trafficking.

	SDG Indicator	Project Evidence
SDG 10 — Reduced Inequalities	**10.2** **Promote social, economic and political inclusion of all, irrespective of age, sex or economic status**	Mobilized 1,135+ youth as anti-trafficking advocates through school-based clubs and peer-to-peer orientations. Counselled 1,164 parents & caregivers on positive parenting. Established self-sustaining student-led 'Protection Clubs' in Satya Sai, Babylon School, and Teresa Academy.
	10.7 **Facilitate orderly, safe and responsible migration and mobility of people**	Addressed unsafe cross-border and internal migration through community awareness campaigns, FM radio, street dramas and IEC materials in all 4 project districts. Intercepted 1,212 children at high-risk transit points to prevent unsafe migration from escalating into trafficking.
SDG 16 — Peace, Justice & Strong Institutions	**SDG Indicator**	**Project Evidence**
	16.2 **End abuse, exploitation, trafficking and all forms of violence against children**	Rescued 32 minors; intercepted 1,212 children over 3 years. Formally gazetted the Local Committee to Combat Human Trafficking (LCCHT) in Biratnagar Metropolitan City (Dec 22, 2025), chaired by the Mayor. Kathmandu Ward 9 allocated NPR 100,000 for a Public Hearing on Internal Trafficking.
	16.3 **Promote the rule of law and ensure equal access to justice for all**	Province-Level Workshop (Biratnagar) and two National Level Consultations (Feb 14-15 & Nov 28-29, 2025; 106 participants incl. Judges, Government Attorneys, Police) with the Attorney General. Secured a 7-point commitment including 'Defendant-free' statement recording for child survivors.
	16.6 **Develop effective, accountable and transparent institutions at all levels**	Trained 630+ duty bearers (police, border security, judges, local government officials). Ensured systematic filing of First Information Reports (FIRs) for all cases. Ministry of Women, Children and Senior Citizens (MoWCSC) utilized state funds for SEC orientations in Siddharthanagar.

	SDG Indicator	Project Evidence
SDG 17 — Partnerships for the Goals	**17.9 & 17.16 International capacity-building support & multi-stakeholder partnerships for sustainable development**	Total investment of EUR 584,466 (approx. NPR 86.45 million) from Dutch Ministry of Foreign Affairs; 85% deployed to frontline operations. Asia Regional Alliance Meeting, Bangkok (March 2025); Outcome Harvesting Festival, Bangalore (December 2024). Cross-Country Learning Program, Pokhara (July 2025) with SANLAAP India — 8-module OSEC training. Cross-border collaboration Nepal-India (Kanchanpur & Rupandehi) for coordinated rescues and intelligence-sharing.

FINANCIAL STEWARDSHIP & RESOURCE OPTIMIZATION

Over the three-year lifecycle (March 2023 – February 2026), the project efficiently managed a total donor investment of €584,466 (approximately NPR 86.45 million). Financial management was characterized by strategic allocation and the leveraging of local resources:

- **Direct Implementation (85%):** Most funds were deployed directly to the frontlines—financing border surveillance booths, transit home operations, legal aid, psychosocial counseling, and community awareness campaigns (including the Boys' Initiative).
- **Capacity & Governance (15%):** A focused portion of the budget was dedicated to essential operational support, rigorous monitoring, financial auditing, and the capacity building of staff and duty bearers to ensure high-quality service delivery.

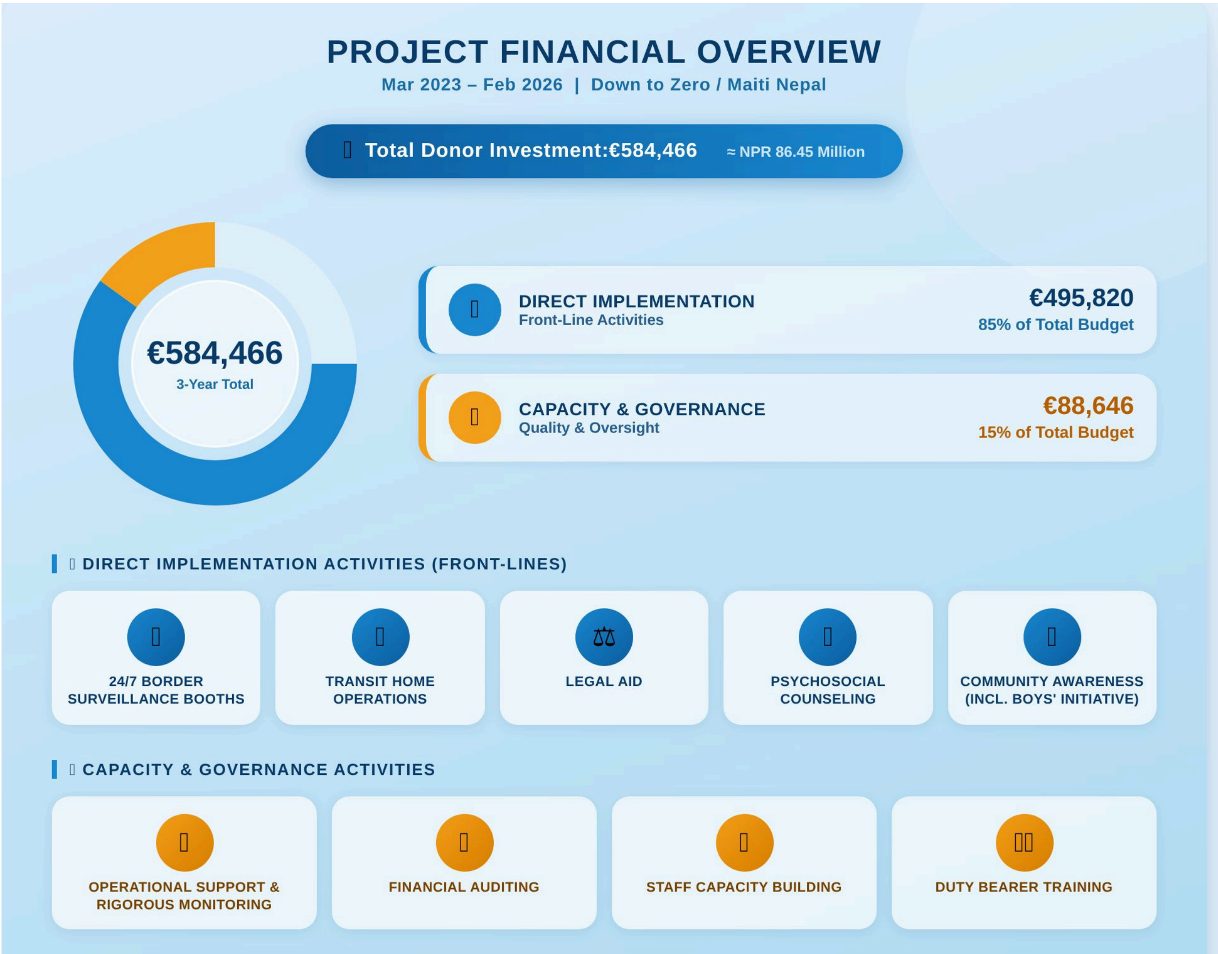

Year	Period	Budget (€)	Expenditure (€)
Year 1	Mar 2023 – Feb 2024	€215,000	€182,861
Year 2	Mar 2024 – Feb 2025	€201,606	€195,335
Year 3	Mar 2025 – Feb 2026	€206,270	€206,270
TOTAL	3-Year Lifecycle	€622,876	€584,466

Financial Allocation for Three-Year Lifecycle | Down to Zero – Maiti Nepal Partnership

ADAPTIVE MANAGEMENT: RESILIENCE IN THE FACE OF CRISIS

The true test of a project’s governance is its ability to withstand external shocks. Throughout the three years, the SUFASEC programme navigated multiple crises through proactive adaptive management.

- **Political Unrest (September 2025):** When Gen Z-led protests resulted in the dissolution of Parliament and widespread civic disruption, national-level engagements (such as the Office of the Attorney General consultations) were temporarily paralyzed. Demonstrating remarkable strategic agility, Maiti Nepal executed a "Pivot to the Local." We shifted resources and focused on Ward-level community activities and local border vigilance, ensuring that direct protection services remained entirely uninterrupted during the political vacuum.

- **Climate Resilience:** During severe monsoon flooding in the Jhapa district, the team rapidly rescheduled activities and mobilized alternative logistics to ensure the safety of participants and the continuity of care.

Family Counselling & Street Drama

CROSS-COUNTRY LEARNING & OUTCOME HARVESTING

At the cross-country and regional levels, Maiti Nepal fostered synergies through joint advocacy efforts, shared learning platforms, and structured exchange programs.

- **Asia Regional Alliance Meeting, Bangkok –** A key milestone was the Asia Regional Alliance Meeting held in Bangkok in March 2025, which convened country alliance members, implementing partners, Global Steering Committee representatives, and coordinators from Asia. The meeting focused on alliance strengthening, learning and exchange, and upward and downward accountability. It also fostered informal networking, cross-regional collaboration, and the sharing of strategies to enhance regional responses to trafficking and exploitation.

Photo : Group Work in the Bangkok Regional Meeting

- **Bangalore Festival –** In December 2024, Maiti Nepal participated in a regional Outcome Harvesting Festival in India, capturing qualitative impacts of interventions, documenting lessons learned, and sharing best practices for combating cross-border trafficking.

- **Cross-Country Learning Programs –** In July 2025, a learning program in Pokhara brought together all Nepal partners alongside SANLAAP from India. The program included training on eight modules on Online Sexual Exploitation of Children (OSEC), an Outcome Harvesting Festival, and a structured learning exchange. This platform strengthened skills in documenting and measuring impact, facilitated sharing of experiences, and deepened collaboration across organizations.

- **Boys' Initiative Exchange in Kolkata** – As part of the Boys' Initiative, youth participants engaged with peer leaders working in red-light areas in Kolkata. This exchange strengthened regional solidarity, enhanced youth leadership, and supported the translation of cross-country learning into local action and community-level interventions.

These multi-level collaboration platforms not only enhanced program quality and effectiveness but also promoted regional learning, partnership, and accountability, ensuring that lessons from Nepal and neighboring countries inform scalable, sustainable interventions against trafficking and sexual exploitation.

THE WAY FORWARD: (OUR LEGACY & EXIT STRATEGY)

As the SUFASEC programme concludes its current three-year cycle, the objective is not simply to close a project, but to hand over a fortified, self-sustaining child protection ecosystem to the people and the government of Nepal.

- **Institutionalization & Policy Integration:** We have successfully embedded child protection mandates directly into the framework of local governance.

- **Local Committees to Combat Human Trafficking (LCCHT)**: In a historic milestone, Biratnagar Metropolitan City officially endorsed and published the formation of an LCCHT in the Local Gazette on December 22, 2025, chaired directly by the mayor. This embeds anti-trafficking responsibilities permanently within the municipal structure.

- **Leveraging Government Budgets**: Advocacy efforts led to Kathmandu Metropolitan City's Ward No. 9 independently allocating NPR 100,000 from its own government budget to conduct a Public Hearing on Internal Trafficking. Similarly, the Ministry of Women, Children and Senior Citizens (MoWCSC) utilized state funds to run SEC orientations in Siddharthanagar. These are profound indicators of true state ownership.

Empowering the Next Generation: Sustaining the Boys' Initiative

The cultural shift initiated by the Boys' Initiative will outlive the project timeline. By formally establishing student-led "Protection Clubs" in schools such as Satya Sai, Babylon, and Teresa Academy, we have created autonomous platforms for young people. These young leaders are now independently continuing dialogues on positive masculinity, mental health, and gender equality, requiring no further project funding to sustain their advocacy.

The New Frontier: Combating Digital Exploitation

While we have fortified physical borders, the digital space remains highly vulnerable. Moving forward, Maiti Nepal's strategic focus will increasingly target Online Sexual Exploitation of Children (OSEC). The regional partnerships and digital awareness tools developed during SUFASEC have laid the groundwork for our next strategic decade, enabling proactive interventions and stronger protection mechanisms in the online environment.

The fight against the sexual exploitation of children is immense, but the past three years have proven that vulnerability is not inevitable. Through unyielding border vigilance, the empowerment of youth, and the steadfast accountability of our government partners, we are dismantling the systems of exploitation.

Together, we have moved the needle.
Together, we will bring exploitation Down to Zero.

नागेश कोइराला
प्रमुख
Nagesh Koirala
Mayor

विराटनगर महानगरपालिका

BIRATNAGAR METROPOLITAN CITY

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

विराटनगर, मोरङ

कोशी प्रदेश

फोन नं. ०२१-५१०८०२
०२१-५१४०८०
निजी सचिवालय
विराटनगर, मोरङ नेपाल
Personal Secretariat
Biratnagar, Morang, Nepal
website- www.biratnagarmun.gov.np
mail- mayor@biratnagarmun.gov.np
mail- brtmetropolitan@gmail.com

शुभकामना सन्देश

माइती नेपालले विराटनगर महानगरपालिकामा मानव बेचबिखन तथा ओसारपोसार विरुद्ध लामो समयदेखि सञ्चालन गर्दै आएको परियोजनाले महानगर क्षेत्रमा उल्लेखनीय सकारात्मक प्रभाव पारेको छ। विशेषगरी सीमा नजिक रहेका वडाहरूमा जोखिम न्यूनीकरण, सचेतना अभिवृद्धि तथा समुदायको सक्रिय सहभागिता बढाउन यस संस्थाले खेलेको भूमिका अत्यन्त प्रशंसनीय छ।

विद्यालयस्तरका सचेतनामूलक कार्यक्रम, अभिमुखीकरण, दिवसीय कार्यक्रम तथा समुदाय केन्द्रित गतिविधिहरूले बालबालिका, अभिभावक, शिक्षक तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूमा मानव बेचबिखनविरुद्ध सजगता र जिम्मेवारीबोध बढाएको छ।

महानगरपालिकासँगको निरन्तर सहकार्य र सहजीकरणले स्थानीय तहको क्षमता अभिवृद्धि हुनुका साथै संस्थागत संयन्त्र निर्माणमा पनि टेवा पुगेको छ। माइती नेपालको पहलमा महानगरपालिकाले मानव बेचबिखनविरुद्ध कार्यसमिति गठन गरी आवश्यक कार्यविधि तयार पार्नु स्थानीय स्तरमै दिगो संरचना निर्माणतर्फको महत्वपूर्ण उपलब्धि हो।

सरकार तथा स्थानीय निकायले प्राथमिकताका साथ गर्नुपर्ने संवेदनशील क्षेत्रमा माइती नेपालले निरन्तर अग्रसरता देखाउँदै आएकोमा म हार्दिक प्रशंसा व्यक्त गर्दछु। आगामी दिनहरूमा पनि यस किसिमको सहकार्यलाई अझ सुदृढ बनाउँदै मानव बेचबिखनमुक्त समाज निर्माणको साझा लक्ष्य हासिल गर्न हामी सबै प्रतिबद्ध रहनेछौं भन्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु।

नागेश कोइराला
मेयर, विराटनगर महानगरपालिका

२०८२ फागुन १० गते, आइतबार

Biratnagar Metropolitan City,
Office of the Municipal Executive,
Biratnagar, Ward Office,
Koshi Province.

Message of Best Wishes

Maiti Nepal has been implementing programs in Biratnagar Metropolitan City for a long time to combat human trafficking and unsafe migration. Through these initiatives, the city has benefited in various ways. In particular, Maiti Nepal has been playing a commendable role in protecting children and women who are at risk, as well as in safeguarding vulnerable communities from violence and exploitation.

Through school awareness programs, orientation sessions, street drama performances, and community-centered activities, awareness has been raised among children, parents, teachers, and local stakeholders about the risks and impacts of human trafficking.

With the continuous cooperation and partnership of the Metropolitan City, the capacity of local institutions has been strengthened. At the same time, important achievements have been made in developing necessary mechanisms and structures at the local level to prevent violence and human trafficking.

With the support and coordination of the government and local bodies, we believe that Maiti Nepal's initiatives in sensitive areas will become even stronger in the coming days. We express our confidence that through such collaborative efforts, we will continue moving forward together toward the shared goal of building a society free from human trafficking.

Nagesh Koirala
Mayor
Biratnagar Metropolitan City
Date: 2082 Falgun 10, Friday (Nepali Calendar)

Maiti Nepal has, for a long time, been operating a project against human trafficking and transportation in Siddharthanagar Municipality. The project has created a notable positive impact in the municipal area, especially in the wards near the border in reducing risk, increasing awareness, and enhancing active community participation. The role played by this organization in this regard is highly commendable. School-level awareness programs, programs related to the reduction of gender-based violence, day-celebration programs, and community-centered activities have increased alertness in the border areas against human trafficking and transportation and a sense of responsibility among children, parents, teachers and local stakeholders.

Continuous cooperation and facilitation with the municipality have not only enhanced the capacity of the local level but have also supported the formation of institutional mechanisms. At the initiative of Maiti Nepal, the municipality formulated procedures against human trafficking and formed municipal-level and ward-level committees and developed necessary working procedures, which is an important achievement toward building sustainable structures at the local level.

For carrying out notable work in the field of control of human trafficking and transportation, Siddharthanagar Municipality has succeeded in receiving national-level recognition as the country's leading municipality.

I express my heartfelt appreciation to Maiti Nepal for continuously showing leadership in such a sensitive area that the government and local levels must prioritize. I express confidence that in the coming days as well, we will remain committed to further strengthening this kind of collaboration and achieving the shared goal of building a human trafficking–free society.

Mr. Istiyak Ahmad Khan
Mayor
Chairperson, Human Trafficking and Transportation Control Committee
Siddharthanagar Municipality
Bhairahawa, Rupandehi

CONCLUSION

The fight against child sexual exploitation is vast and challenging, but the achievements of the past three years have proven that it is possible. Through unwavering border vigilance, youth empowerment, and strong accountability from government partners, we will succeed in breaking this network of exploitation.

We have taken steps together toward change, and together, we will bring exploitation down to zero.

Maiti is a beautiful word from the Nepali language, meaning a woman's childhood home. Apart from being a beautiful word that evokes memories and a feeling of comfort, Maiti is a concept that many Nepali women carry close to their hearts.

CALL US:

+977-01-4594816

EMAIL ADDRESS:

info@maitinepal.org
information.maitinepal@gmail.com

LOCATED AT:

83-Maiti Marg, Pinglasthan, Gaushala,
Kathmandu, Nepal

संस्थापक/अध्यक्षको सन्देश

"शून्यतर्फ हाम्रो प्रतिबद्धता"

सन् १९९३ मा माइती नेपालको स्थापना भएदेखि नै हामी मानव बेचबिखन तथा यौन शोषणबाट महिला र बालबालिकाको रक्षाका लागि रोकथाम, संरक्षण र पैरवीमा निरन्तर प्रतिबद्ध छौं। "डाउन टु जिरो एलायन्स" अन्तर्गतको SUFASEC परियोजनाले माइती नेपालको यसै विरासतलाई आत्मसात् गर्दै सामूहिक नेतृत्व र दीर्घकालीन प्रतिबद्धतामार्फत कसरी अर्थपूर्ण परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ भन्ने कुरालाई चरितार्थ गरेको छ।

विगत तीन वर्षको अवधिमा यस परियोजनाले महिला तथा बालबालिकाको संरक्षणका लागि जिम्मेवार निकायहरूमा रोकथाम, जवाफदेहिता र समन्वित कार्यको महत्वलाई थप सुदृढ बनाएको छ। संस्थागत संरचना र समुदायलाई एकैसाथ सबल बनाउँदै, स्थानीय तथा राष्ट्रिय समन्वय संयन्त्रलाई सहयोग गर्दै, र नीतिगत संवाद एवं युवा नेतृत्वमा लगानी गर्दै यसले एक उत्तरदायी संरक्षण प्रणालीको विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ।

परियोजना कार्यान्वयनका क्रममा माइती नेपालसँग सहकार्य गर्ने सम्पूर्ण साझेदार, संस्था तथा समुदायका सरोकारवालाहरूको समर्पणप्रति म कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। प्राप्त उपलब्धिहरूले यो प्रमाणित गरेका छन् कि जब सुशासनका संरचना, नागरिक समाज र समुदायहरू साझा दृष्टिकोणका साथ अघि बढ्छन्, तब मात्र दिगो प्रभाव सम्भव हुन्छ। यी सामूहिक प्रयासहरूले आगामी दिनमा महिला र बालबालिकाको अधिकार, मर्यादा र कल्याणका लागि चालिने कदमहरूलाई स्पष्ट दिशा प्रदान गर्नेछन्।

अनुराधा कोइराला,
संस्थापक/अध्यक्ष

कार्यकारी निर्देशकको सन्देश

"डाउन टु जिरो एलायन्स" अन्तर्गतको SUFASEC परियोजनाले मानव बेचबिखन तथा महिला र बालबालिकामाथि हुने यौन शोषण रोकथामका लागि माइती नेपालले गर्दै आएको निरन्तर प्रयासमा एक महत्वपूर्ण र समयानुकूल पहलका रूपमा भूमिका खेलेको छ। विगत तीन वर्षको अवधिमा यस परियोजनाले स्थानीय सरकार, कानुन कार्यान्वयन निकाय, न्याय क्षेत्रका सरोकारवाला, समुदाय तथा युवाहरूसँग नजिकबाट सहकार्य गर्दै रोकथाम, संरक्षण र प्रतिकार्य संयन्त्रलाई सुदृढ बनाउन उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएको छ।

यस परियोजनाको प्रमुख उपलब्धिमध्ये जोखिममा रहेका बालबालिका र महिलाहरूको समयमै उद्धार तथा सम्भावित जोखिमबाट बचाउनु हो। सुदृढ सीमापार सहकार्य तथा सम्बन्धित सरोकारवालासँगको प्रभावकारी समन्वयले यस कार्यलाई थप सफल बनाएको छ। सन् २०२३ देखि २०२५ सम्मको अवधिमा हामीले ३२ जना बालबालिकाको उद्धार गरेका छौं भने १०६० जनालाई बेचबिखनको उच्च जोखिमबाट जोगाउन सफल भएका छौं। परियोजनाले राष्ट्रिय स्तरको नीतिगत परामर्श र प्रणाली सुदृढीकरणमा समेत सहयोग पुऱ्याएको छ।

यसैक्रममा, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयसँगको सहकार्यमा आयोजित राष्ट्रिय कार्यशालाले न्याय प्रणालीभित्र कानुनी सचेतता, समन्वय र प्रभावित–मैत्री दृष्टिकोणलाई बलियो बनाउन मद्दत गरेको छ। यसले सरकारी अभियोजक, कानुन कार्यान्वयन निकाय र न्यायपालिकाबीचको समन्वयमार्फत प्रभावितहरूको न्यायमा शीघ्र पहुँच सुनिश्चित गर्न सहयोग पुऱ्याएको छ।

SUFASEC परियोजनाले मोरङ, रुपन्देही, बर्दिया र कञ्चनपुर गरी चार जिल्लाहरूमा सकारात्मक प्रभाव पारेको छ। यी क्षेत्रहरूमा स्थानीय समन्वय संयन्त्रलाई बलियो बनाउने, प्रभावितहरूको न्यायमा पहुँच सुधार गर्ने तथा बाल संरक्षण, सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी र उजुरी प्रक्रियाका बारेमा समुदायमा व्यापक सचेतना फैलाउने काम भएका छन्। यी प्रयासहरूले स्थानीय प्रणालीलाई अझ बढी उत्तरदायी र जवाफदेही बनाएका छन्।

यस परियोजनाको अर्को विशिष्ट उपलब्धि ब्वाइज इनिसिएटिभ (Boy's Initiative) हो, जसले रोकथामका प्रयासमा किशोर तथा युवा पुरुषहरूलाई सहयोगी साझेदारका रूपमा संलग्न गराएको छ। क्षमता विकास, परामर्श र नेतृत्व विकासका कार्यक्रममार्फत युवाहरूलाई संकुचित सामाजिक मान्यताहरूलाई चुनौती दिन र आफ्नो समुदायमा सकारात्मक परिवर्तनका संवाहक बन्न यसले प्रेरित गरेको छ। यो नवीन दृष्टिकोणले रोकथामका कार्यलाई मात्र बलियो नबनाई दीर्घकालीन सामाजिक रूपान्तरणको आधार समेत तयार गरेको छ।

समग्रमा, यस परियोजनाले साझेदारी सुदृढ गर्न, स्थानीय तथा राष्ट्रिय स्तरमा क्षमता अभिवृद्धि गर्न र समुदायमा आधारित दिगो समाधानहरू प्रवद्र्धन गर्न माइती नेपाललाई महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याएको छ। यसबाट सिर्जित प्रभाव केवल गतिविधि र उपलब्धिमा मात्र सीमित छैन; यसले समग्र प्रणालीलाई बलियो बनाउँदै महिला र बालबालिकाको संरक्षणप्रति सामूहिक प्रतिबद्धतालाई थप मजबुत बनाएको छ। यहाँबाट प्राप्त सिकाइ र अनुभवहरू हाम्रा आगामी कार्यक्रमहरूलाई अझ प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाउन मार्गदर्शन बन्नेछन्।

अन्त्यमा, हामी हाम्रा वैदेशिक साझेदारहरू — नेदरल्याण्ड्सको विदेश मन्त्रालय (Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands) र फ्री अ गर्ल (Free a Girl) लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौं। उहाँहरूको निरन्तर सहयोग र प्रतिबद्धताले नै सबै कार्यक्रमहरूको केन्द्रमा महिला र बालबालिकालाई राखेर अर्थपूर्ण कार्य गर्न सम्भव भएको हो।

विश्व राम खड्का,
कार्यकारी निर्देशक

परिवर्तनको सिद्धान्त: प्रणालीगत प्रभावतर्फ हाम्रा मार्गहरु

१. व्यक्तिगत तह (प्रभावितको स्व–सशक्तीकरण)

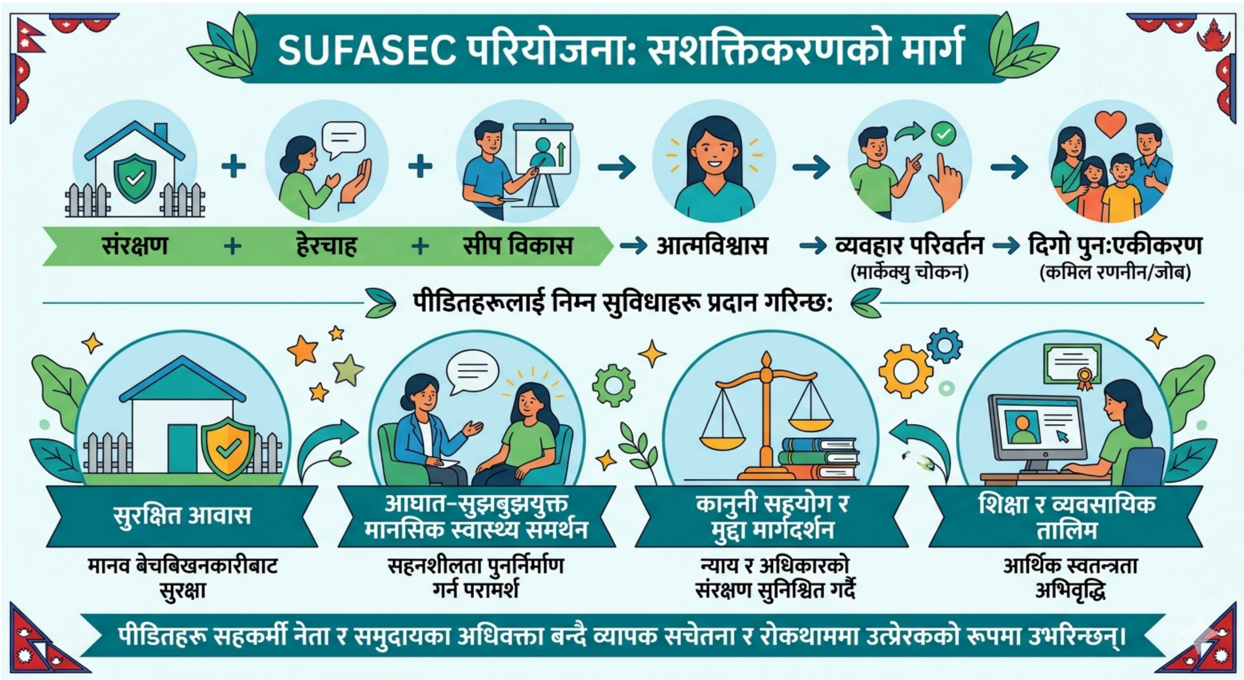

SUFASEC परियोजनाले मानव बेचबिखनका प्रभावित र जोखिममा रहेका बालबालिकाहरूलाई संरक्षण, हेरचाह र सीप विकासको एकीकृत दृष्टिकोणमार्फत सशक्त बनाउँछ। प्रभावितहरूलाई पुनरुस्थापना र सशक्तीकरणका लागि निम्न सेवाहरू प्रदान गरिन्छ

- **सुरक्षित आवास:** मानव तस्करहरूबाट सुरक्षा र सम्मानजनक जीवनयापनको सुनिश्चितता।
- **आघात–सम्बोधन परामर्श (Trauma–informed Care):** मानसिक आघातबाट मुक्त हुन र आत्मविश्वास पुन: प्राप्त गर्न मनोसामाजिक सहयोग।
- **कानुनी सहायता तथा मार्गदर्शन:** न्यायमा पहुँच र कानुनी अधिकारको संरक्षण।
- **शिक्षा र व्यावसायिक तालिम:** आर्थिक आत्मनिर्भरता र भविष्यको सुनिश्चितताका लागि सीप विकास।

यी हस्तक्षेपहरूले पुन: बेचबिखनमा पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यून गर्छन्, आत्मविश्वास बढाउँछन् र व्यक्तिमा सचेत निर्णय लिन सक्ने क्षमताको विकास गर्छन्। यस प्रक्रियामा प्रभावितहरू केवल सेवा लिने "लाभग्राही" मा मात्र सीमित रहँदैनन्; उनीहरू आफ्नो समाजमा मानव बेचबिखन विरुद्ध आवाज उठाउने 'परिवर्तनका संवाहक' वा अभियानकर्ताका रूपमा पनि स्थापित हुन्छन्।

परिवर्तनको मार्ग (Change Pathway):

संरक्षण + हेरचाह + सीप → आत्मविश्वास अभिवृद्धि → व्यवहार परिवर्तन → दिगो पुनर्मिलन/पुनर्संयोजन

२. सामुदायिक तह (रूपान्तरणका लागि सामाजिक अभ्यास)

SUFASEC परियोजनाले परिवार, युवा समूह, विद्यालय र समकक्षी सञ्जालहरूसँग समन्वय गरी समाजमा व्याप्त हानिकारक सामाजिक मान्यता र कुप्रथाहरूको प्रतिकार गर्दै सुरक्षित समुदाय निर्माणमा सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्दछ। बालविवाह, दाइजो, छाउपडी र प्रभावितलाई नै दोषी देख्ने (Victim Blaming) जस्ता सामाजिक कुरीतिहरूका विरुद्ध सचेतना अभियान र संवादमार्फत समुदायलाई शोषणविरुद्ध सामूहिक कदम चाल्न यसले प्रोत्साहन गर्दछ।

मुख्य परिणामहरू:

- **पूर्व–सूचना प्रणाली:** शंकास्पद गतिविधि वा सम्भावित जोखिमका बारेमा अग्रिम जानकारी तथा उजुरी गर्ने परिपाटीको विकास।
- **सुरक्षित आप्रवासन:** युवा तथा परिवारहरूमा सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी र आवागमनसम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि।
- **शोषणप्रति शून्य सहनशीलता:** हिंसा र शोषणलाई स्वीकार गर्ने सामाजिक दृष्टिकोणमा परिवर्तन।
- **सामुदायिक संरक्षण:** महिला तथा बालबालिकाको सुरक्षाका लागि समाजद्वारा स्वत:स्फूर्त र सक्रिय पहल।

परिवर्तनको मार्ग (Change Pathway):

सचेतना + संवाद → दृष्टिकोणमा परिवर्तन → सुरक्षात्मक सामुदायिक व्यवहार → सुरक्षित वातावरण

३. राज्यको तह (दायित्व वहनकर्ताको जवाफदेहिता)

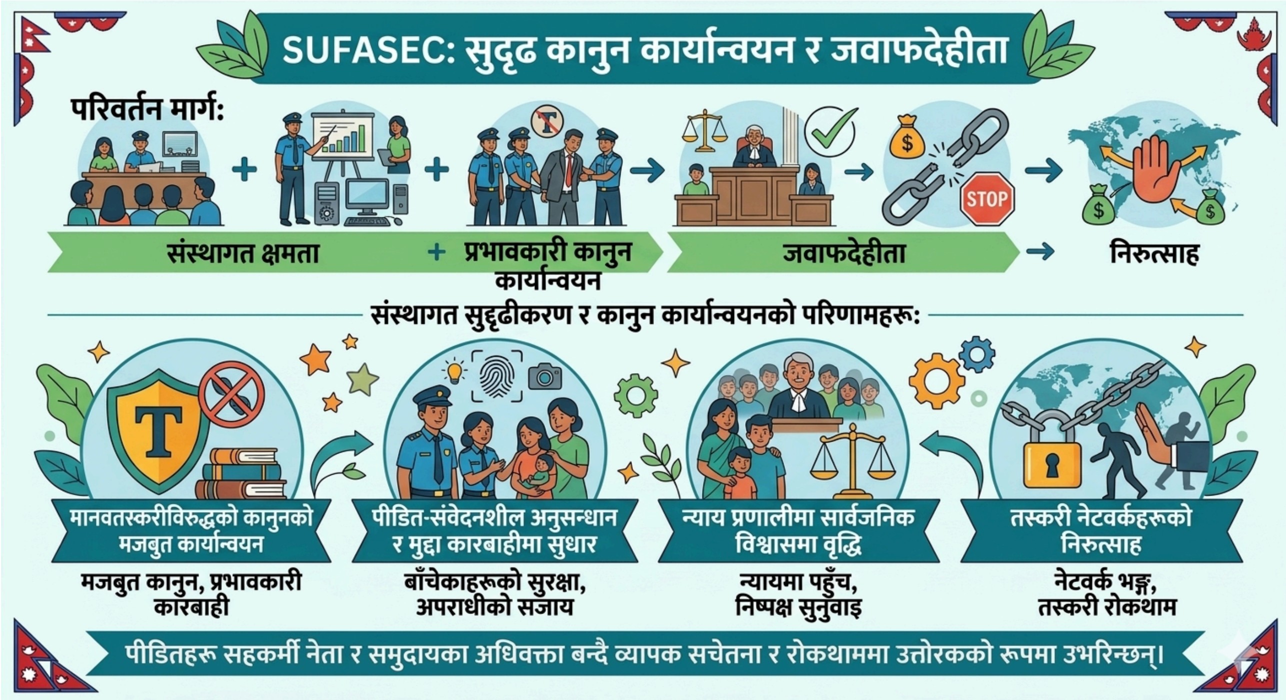

कानुनको प्रभावकारी कार्यान्वयनले मात्र नागरिकको सुरक्षा र न्यायको प्रत्याभूति दिन सक्छ। यसै तथ्यलाई आत्मसात् गर्दै, SUFASEC परियोजनाले कानुन कार्यान्वयन गर्ने निकाय, न्यायिक अंग र स्थानीय सरकारहरूसँग समन्वय गर्दै मुद्दा फस्र्योट प्रणालीको सुदृढीकरणमा जोड दिन्छ। यसको मुख्य उद्देश्य प्रभावितको अधिकारको पूर्ण संरक्षण र पीडकलाई कानुनी रूपमा जवाफदेही बनाउनु हो।

मुख्य परिणामहरू:

- **कानुनी सुदृढीकरण:** मानव बेचबिखन विरुद्धका विद्यमान कानुनहरूको प्रभावकारी र कडाइका साथ कार्यान्वयन।
- **प्रभावित–मैत्री न्याय प्रणाली:** अनुसन्धान प्रक्रिया र फैसला कार्यान्वयनमा प्रभावितको संवेदनशीलतालाई प्राथमिकता।
- **न्यायिक विश्वसनीयता:** न्याय प्रणालीप्रतिको जनविश्वासमा वृद्धि र न्यायमा सहज पहुँच।
- **अपराध निरुत्साहन:** संगठित मानव तस्कर सञ्जालहरूको पहिचान र तिनको सक्रियतामा पूर्ण रोक।

परिवर्तनको मार्ग (Change Pathway):

संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि → प्रभावकारी कानुन कार्यान्वयन → जवाफदेहिता → अपराधको निरुत्साहन

४. निजी क्षेत्र (संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व)

मानव तस्करहरूले प्रायः सार्वजनिक सेवा र व्यावसायिक संयन्त्रहरूको दुरुपयोग गर्ने गर्दछन्। यस तथ्यलाई मध्यनजर गर्दै, SUFASEC परियोजनाले यातायात व्यवसायी, होटल तथा पर्यटन क्षेत्र, र सञ्चारमाध्यमहरूसँग समन्वय गरी सम्भावित जोखिमको पहिचान गर्ने र तस्करीका प्रयासहरूका विरुद्ध उजुरी गर्ने प्रणालीलाई सुदृढ बनाउँछ। यसले निजी क्षेत्रलाई सुरक्षाको एक महत्वपूर्ण तहका रूपमा सक्रिय बनाउन सहयोग पुर्‍याउँछ।

मुख्य परिणामहरू:

- **शीघ्र पहिचान र रोकथाम:** तस्करीका शंकास्पद गतिविधिहरूको समयमै पहिचान र तत्काल रोकथामका कदम।
- **उत्तरदायी सञ्चार अभ्यास:** मानव बेचबिखनका मुद्दामा सञ्चारमाध्यमको संवेदनशीलता र जिम्मेवार रिपोर्टिङ।
- **तस्करीका मार्गहरूमा अवरोध:** यातायात र होटल क्षेत्रको सक्रियतामार्फत सम्भावित तस्करीका बाटाहरू बन्द गर्ने प्रयास।
- **एकीकृत सुरक्षा वातावरण:** निजी र सार्वजनिक क्षेत्रको सहकार्यमार्फत एक बलियो र सुरक्षात्मक वातावरणको निर्माण।

परिवर्तनको मार्ग (Change Pathway):

निजी क्षेत्रको सक्रियता → शीघ्र पहिचान र सूचना प्रवाह → बेचबिखनको प्रभावकारी रोकथाम → सुरक्षित व्यावसायिक वातावरण

आधार स्थिति (परियोजना कार्यान्वयनपूर्वको पृष्ठभूमि)

Our four intervention districts — Kanchanpur, Bardiya, Rupandehi, and Morang — were selected for their high-risk profiles along the Nepal-India border. Each hosts a 24/7 Maiti Nepal transit home with border surveillance teams, counselors, and legal support staff operating year-round.

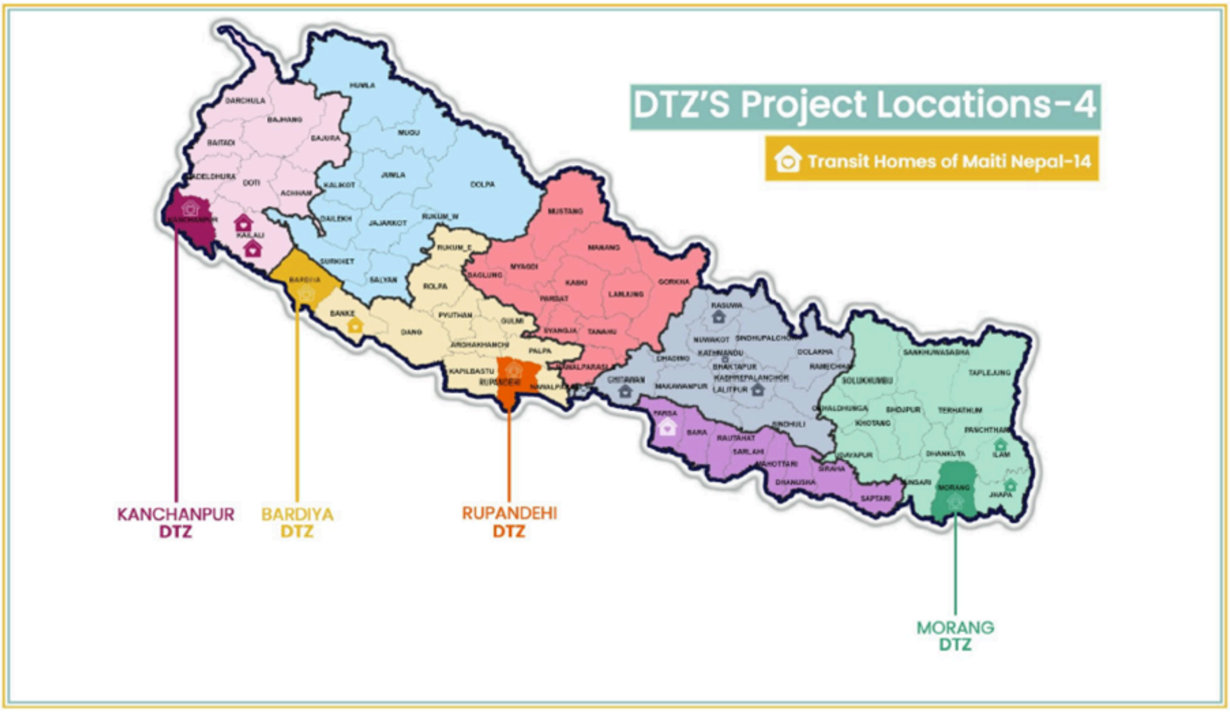

कार्यान्वयन क्षेत्रहरू:
मोरङ | रुपन्देही | कञ्चनपुर | बर्दिया

SUFASEC कार्यक्रम लागू हुनुपूर्व यी चार लक्षित जिल्लाका महिला तथा बालबालिकाहरू मानव बेचबिखन र शोषणको उच्च जोखिममा थिए। विभिन्न संरचनात्मक र सामाजिक कारकहरूका कारण सिर्जित जोखिमहरू एकअर्कासँग जेलिएका थिए, जसलाई निम्नानुसार विश्लेषण गरिएको छ:

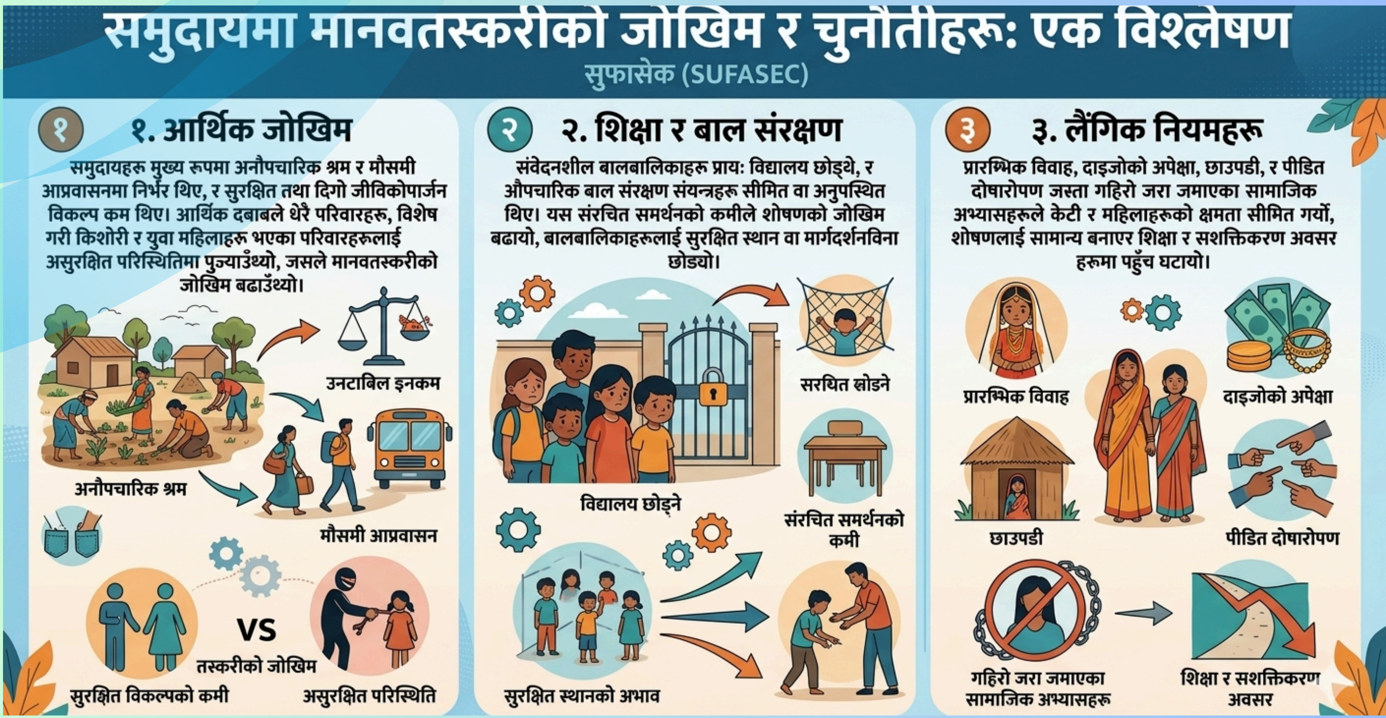

- **आर्थिक जोखिमः** समुदायहरू मुख्यतया अनौपचारिक श्रम र मौसमी बसाइँसराइमा निर्भर थिए। दिगो जीविकोपार्जनका विकल्पहरूको अभाव र आर्थिक दबाबका कारण धेरै परिवारहरू (विशेष गरी किशोरी र युवा महिला भएका) असुरक्षित परिस्थितिमा पर्न बाध्य थिए, जसले मानव बेचबिखनको जोखिमलाई बढाएको थियो।

- **शिक्षा र बाल संरक्षणः** जोखिममा रहेका बालबालिकाहरूमा विद्यालय छोड्ने (Drop–out) दर उच्च थियो भने औपचारिक बाल संरक्षण संयन्त्रहरू सीमित वा निस्क्रिय थिए। संरचनात्मक सहयोग र मार्गदर्शनको अभावमा बालबालिकाहरू शोषणको सहज निशाना बनिरहेका थिए।

- **हानिकारक सामाजिक मान्यताहरूः** बालविवाह, दाइजो प्रथा, छाउपडी र प्रभावितलाई नै दोष दिने (Victim Blaming) जस्ता कुप्रथाहरूले समाजमा गहिरो जरा गाडेका थिए। यसले महिला र बालबालिकाको क्षमतालाई सीमित गर्नुका साथै शोषणलाई सामान्यीकरण गरिदिएको थियो।

- **बसाइँसराइको असुरक्षाः** सीमापार र आन्तरिक बसाइँसराइ सामान्य रहे पनि सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी जानकारीको चरम अभाव थियो। यसले गर्दा महिला तथा बालबालिकाहरू तस्करका सञ्जाल र असुरक्षित भर्ती माध्यमहरूको चंगुलमा परिरहेका थिए।

- **कानुन कार्यान्वयनमा चुनौतीः** मानव बेचबिखन विरुद्धका कानुनहरू भए तापनि अनुसन्धान प्रक्रिया प्रभावित–संवेदनशील (Survivor–sensitive) थिएनन्। निकायहरूबीचको कमजोर समन्वय र मुद्दाहरूको प्रभावकारी ट्रयाकिङ प्रणाली नहुँदा अपराधीहरू निरुत्साहित हुन सकेका थिएनन्।

- **निजी क्षेत्रको भूमिकाको कमीः** यातायात व्यवसायी, होटल कर्मचारी र पर्यटन क्षेत्रका व्यक्तिहरूलाई तस्करीका संकेत पहिचान गर्न वा उजुरी गर्न व्यवस्थित तालिम दिइएको थिएन। यसले गर्दा समयमै हुनुपर्ने हस्तक्षेपका अवसरहरू गुमिरहेका थिए।

- **पुनर्मिलन र सामाजिक पुनर्संयोजनः** उद्धारपछिका सहयोगहरू प्रायः अल्पकालीन प्रकृतिका थिए। दीर्घकालीन आर्थिक आत्मनिर्भरता र मनोसामाजिक सेवामा पहुँच न्यून हुनुका साथै सामाजिक तिरस्कार र बहिष्कारका कारण प्रभावितहरू पुनः बेचबिखनको जोखिममा पर्ने सम्भावना प्रबल थियो।

पहिचान गरिएका मुख्य जोखिमका स्वरूपहरू (Key Risk Patterns):

- किशोरी र युवा महिलाहरूमा असुरक्षित आप्रवासनको बढ्दो प्रवृत्ति।
- सामाजिक तिरस्कार र डरका कारण बेचबिखनका घटनाहरू उजुरी नहुने अवस्था।
- अन्तर–निकाय समन्वय संयन्त्रको अभाव वा कमजोरी।
- शोषणका घटनाहरूमा समुदाय स्तरमा व्याप्त मौनता।
- आर्थिक अस्थिरताका कारण पुनः बेचबिखनमा पर्न सक्ने उच्च जोखिम।

तीन वर्षको मापनयोग्य प्रगति र अनुकूलनीय व्यवस्थापन

रणनीतिक विकास (२०२३–२०२६)

SUFASEC परियोजनाले एक सुदृढ र अनुकूलनीय (Adaptable) व्यवस्थापन प्रणालीको माग गरेको थियो। यसले माइती नेपाललाई गतिशील सामाजिक–राजनीतिक वातावरण, भविष्यका चुनौतीहरू र मानव बेचबिखनका परिवर्तनशील स्वरूपहरू विरुद्ध प्रभावकारी कदम चाल्न सक्षम बनायो। तीन वर्षको अवधिमा यस कार्यक्रमले मोरङ, रुपन्देही, बर्दिया र कञ्चनपुरमा रोकथाम, सुरक्षा र प्रभावित–मैत्री वातावरण निर्माण गर्न रणनीतिक सहयोग पुऱ्याएको छ।

प्रथम वर्ष: आधारशिला निर्माण र पुनर्गठन (२०२३)

कोभिड—१९ महामारीको सामाजिक–आर्थिक प्रभावबाट तंग्रिँदै गरेको अवस्थामा, प्रथम वर्षमा सुरक्षात्मक प्रणालीहरूको पुनर्निर्माण र संगठित मानव बेचबिखन विरोधी संयन्त्र स्थापना गर्ने आधार तयार गरियो। यस अवधिमा माइती नेपालले मुख्य कार्यहरूलाई यसरी अगाडि बढायो:

- **सीमा निगरानी र क्षमता अभिवृद्धि:** खुला सिमाना भएका चारवटा जिल्लाहरूमा सीमा निगरानी र अनुगमन प्रणालीलाई सुदृढ गरियो। यसले महिला तथा बालबालिकाहरूले भोग्नुपर्ने सम्भावित जोखिमहरू पहिचान गर्ने अग्रपंक्तिमा खटिने कार्यकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धि गऱ्यो। सीमा अधिकारी, सामुदायिक सञ्जाल र स्थानीय सरोकारवालासँगको समन्वयमार्फत जोखिमलाई समयमै पहिचान गरी बेचबिखन हुनुपूर्व नै रोकथाम गर्न प्राथमिकता दिइयो।

- **सामुदायिक सतर्कता संयन्त्र:** समुदायमा आधारित सतर्कता र सूचना प्रवाह (Reporting) प्रणालीलाई बलियो बनाइयो। यसले गर्दा शंकास्पद गतिविधि र सुरक्षा सम्बन्धी चासोका विषयहरू तुरुन्तै सम्बन्धित निकाय र सेवा प्रदायकसम्म पुग्ने वातावरण बन्यो। यस दृष्टिकोणले स्थानीय तहमा सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनुका साथै समुदायको अपनत्व र सहभागितालाई समेत प्रवद्र्धन गऱ्यो।

- **मनोरञ्जन क्षेत्र (AES) को अनुगमन:** महामारीका कारण उत्पन्न आर्थिक संकट र बेरोजगारीले गर्दा विस्तार भएका वयस्क मनोरञ्जन क्षेत्रहरू (जस्तै: खाजा घर, सानो रेस्टुरेन्ट र मसाज पार्लर) मा निगरानी बढाइयो। यी क्षेत्रहरू प्राय: अनौपचारिक कार्यस्थलका रूपमा प्रयोग हुने र महिला तथा बालबालिकाहरू शोषण वा जबरजस्ती भर्तीको जोखिममा पर्ने सम्भावना उच्च हुन्छ। लक्षित अनुगमन र सचेतनामार्फत जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूको पहिचान र सुरक्षित कार्यस्थलको सुनिश्चितताका लागि पहल गरियो।

बलियो सीमा अनुगमन, सामुदायिक सक्रियता र उच्च–जोखिमयुक्त क्षेत्रमा केन्द्रित हस्तक्षेपको संयोजनले सीमावर्ती समुदायमा सुरक्षाको पहिलो घेरालाई मजबुत बनायो। यी आधारभूत प्रयासहरूले नै आगामी वर्षहरूमा प्रणालीगत रोकथाम र सुरक्षा संयन्त्रलाई थप सुदृढ बनाउन ठोस जग तयार गरे।

वर्ष २: न्यायको विस्तार र संस्थागतकरण (२०२४)

परियोजनाको दोस्रो वर्षमा सीमावर्ती क्षेत्रको रोकथामबाट अघि बढेर कानुनी प्रणालीभित्र न्याय सुनिश्चितता तर्फ रणनीतिक परिवर्तन गरियो। यस अवधिमा कानुन कार्यान्वयन निकायहरू (LEAs) सँगको समन्वयलाई तीव्र बनाइयो, जसले रोकथाम र कानुनी जवाफदेहिताबीच रहेको खाडललाई पूर्ति गर्न मद्दत गर्‍यो।

यस वर्षका मुख्य उपलब्धिहरू:

- **कानुनी प्रक्रियामा तीव्रता:** मानव बेचबिखनका घटनाहरूमा प्रथम सूचना प्रतिवेदन (FIR) ढिलाइ नगरी दर्ता हुने सुनिश्चितता।
- **अनुसन्धानमा विशिष्टीकरण:** आन्तरिक बेचबिखनका घटनाहरूको गहिरो अनुसन्धानका लागि बहु–विषयगत अनुसन्धान टोली (MDITs) को अवधारणा कार्यान्वयन।
- **एकीकृत मुद्दा व्यवस्थापन:** प्रभावितको उद्धारदेखि कानुनी कारबाहीसम्मको प्रक्रियामा विभिन्न निकायहरूबीच निर्बाध समन्वय र सहकार्य।
- **दण्डहीनताको अन्त्य:** प्रणालीगत जवाफदेहिता सुदृढ गर्दै तस्करहरू विरुद्ध कानुनी कारबाही सुनिश्चित गरी दण्डहीनता घटाउने कार्यमा सफलता।

वर्ष ३: नवीनता र प्रतिरोधात्मकता (२०२५–२०२६)

तेस्रो वर्षमा SUFASEC परियोजनाले नवीन र भविष्यमुखी कार्यक्रमहरूमार्फत आफ्नो प्रभावलाई अझ मजबुत बनायो। ऋघिल्ला वर्षहरूको जगमा उभिँदै परियोजनाले सीमावर्ती र यातायात क्षेत्रका समुदायमा उब्जिएका नयाँ जोखिमहरूलाई सम्बोधन गर्न बढी समावेशी र समुदाय–उत्तरदायी विधिहरू अवलम्बन गर्‍यो।

प्रमुख नवीन पहलहरू:

- **ब्वाइज इनिसिएटिभ (Boy's Initiative):** यस वर्षको सबैभन्दा नवीन पहलका रूपमा बालक तथा युवा पुरुषहरूलाई बेचबिखन रोकथाम र लैङ्गिक समानताको अभियानमा सक्रिय साझेदारका रूपमा सहभागी गराइयो। हानिकारक सामाजिक मान्यताहरूलाई चुनौती दिन, सुरक्षित बसाइँसराइको प्रवद्र्धन गर्न र सकारात्मक पुरुषत्व (Positive Masculinity) मार्फत महिला तथा किशोरीहरूको सुरक्षामा युवाहरूको नेतृत्व विकास गरियो।

- **सामुदायिक स्वामित्व र प्रतिरोधात्मकता:** समुदायमा आधारित समूह, युवा सञ्जाल र स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई जोखिम पहिचान र सूचना प्रवाह (Reporting) मा दक्ष बनाइयो। यसले गर्दा परियोजना समाप्त भएपछि पनि स्थानीय स्तरमै रोकथामका कार्यहरू निरन्तर चलिरहने दिगो संयन्त्र तयार भयो।

- **एकीकृत सञ्जाल:** स्थानीय अधिकारी, सीमा सुरक्षाकर्मी र नागरिक समाजबीचको बढ्दो सहकार्यले उदाउँदा चुनौतीहरूमा तत्काल र प्रभावकारी प्रतिक्रिया (Response) जनाउन सक्ने क्षमता विकास भयो।

समावेशी रणनीति र युवा सशक्तीकरणलाई प्राथमिकता दिँदै परियोजनाले जोखिम पहिचान, तस्करी रोकथाम र शोषण हुनुपूर्व नै संवेदनशील व्यक्तिहरूलाई सहयोग पुर्‍याउने एक मजबुत र लचिलो सामुदायिक ढाँचा निर्माण गरेको छ। यी नवीन दृष्टिकोणहरूले परियोजनाको कार्यान्वयन अवधि समाप्त भएपछि पनि समुदाय–नेतृत्वमा आधारित समाधानहरूलाई निरन्तरता दिने निश्चित गरेका छन्।

संकटमा प्रतिरोधात्मकता

सन् २०२५ सेप्टेम्बरमा नेपालले ठूलो राजनीतिक तथा सामाजिक अस्थिरताको सामना गर्‍यो। युवा नेतृत्वमा भएका प्रदर्शनहरू र त्यसपछिको राजनीतिक घटनाक्रमले नागरिक समाजको कार्यक्षेत्र खुम्चिन पुग्यो भने राष्ट्रिय निकायहरूसँगको समन्वयमा समेत चुनौती थपियो।

यस्तो प्रतिकूल परिस्थितिमा माइती नेपालले आफ्नो संगठनात्मक विशिष्टता प्रदर्शन गर्दै रणनीतिक परिवर्तन गर्‍यो। केन्द्रमा आधारित गतिविधिहरूलाई स्थानीय तथा वडा स्तरमा विकेन्द्रित गरियो, जसका कारण राष्ट्रिय स्तरका अवरोधका बावजुद:

- सामुदायिक सचेतना अभियानहरू अविच्छिन्न रूपमा जारी रहे।
- उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रमा उद्धार तथा संरक्षण सेवाहरू सुचारु रहे।
- जिल्ला स्तरका अनुगमन प्रणालीहरू नयाँ परिस्थिति र प्रतिबन्धअनुसार अनुकूलित हुँदै सञ्चालन भए।

यस प्रतिरोधात्मक क्षमताले SUFASEC परियोजना अस्थिर परिस्थितिमा पनि आफ्नो लक्ष्यबाट विचलित नभई महिला र बालबालिकाको सुरक्षामा अडिग रहेको पुष्टि गर्दछ।

अनुकूलन व्यवस्थापनका लागि मुख्य सिकाइहरू

- **शीघ्र पहिचान र रोकथाम:** सुदृढ सीमा निगरानी र सामुदायिक सतर्कताले जोखिमलाई सुरुमै पहिचान गर्न सफल भयो।
- **संस्थागत सुदृढीकरण:** FIR दर्ता र MDIT (बहु–विषयगत अनुसन्धान टोली) को सक्रियताले कानुनी जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्‍यो।
- **नवीन र समावेशी मोडेल:** “ब्वाइज इनिसिएटिभ” जस्ता कार्यक्रमले लैङ्गिक समानता र रोकथाममा पुरुषहरूको भूमिकालाई नयाँ उचाइ दियो।
- **संकट–उत्तरदायी रणनीति:** विकेन्द्रित कार्यान्वयनले गर्दा बाह्य अवरोधका बेला पनि सेवाको निरन्तरता सम्भव भयो।

संख्यामा संग्रहित प्रभाव

३६ महिनाको कार्यान्वयन अवधिमा SUFASEC परियोजनाले लक्षित समुदायमा संवेदनशीलतालाई प्रतिरोधात्मकतामा बदल्न सफल भएको छ। मुख्य उपलब्धिहरू निम्नानुसार छन्:

- **३२ नाबालिकाको उद्धार:** ३ वर्षको अवधिमा ३२ जना नाबालिकालाई बेचबिखनबाट उद्धार गरियो (२१ आन्तरिक र ११ सीमापार)। यी उद्धारहरू कानुन कार्यान्वयन निकाय र सामुदायिक सञ्जालको समन्वित प्रयासबाट सम्भव भएका हुन्।

- **१,२१२ जनालाई सिमानामा रोकिएको (Interception):** सीमा निगरानी टोलीले उच्च जोखिममा रहेका १,२१२ बालबालिकालाई सीमा पार गराउनुअघि नै पहिचान गरी सुरक्षित स्थानमा फर्काएको छ। यो समयमै गरिएको हस्तक्षेपले सम्भावित ठूलो मानव बेचबिखनलाई रोक्न सफल भयो।

- **१,२००+ पूर्ण पुनरुत्थापना:** उद्धार गरिएका व्यक्तिहरूले स्वास्थ्य सेवा, औपचारिक शिक्षा र व्यावसायिक तालिमसहितको वृहत्तर आफ्टरकेयर (Aftercare) प्राप्त गरे।

- **६३०+ दायित्व वहनकर्ता (Duty Bearers) प्रशिक्षित:** प्रहरी, सीमा सुरक्षा बल, न्यायाधीश र स्थानीय अधिकारीहरूलाई दिइएको तालिमले बेचबिखनका मुद्दाहरूको अनुसन्धान र अभियोजन गर्ने शैलीमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याएको छ।

- **१,१३५+ युवाहरूको परिचालन:** विद्यालय–आधारित क्लब र समकक्षी सञ्जालमार्फत युवाहरूले अनलाइन तथा अफलाइन शोषण विरुद्ध नेतृत्व लिइरहेका छन्।

- **१,१६४ अभिभावकलाई परामर्श:** अभिभावकहरूलाई दिइएको सकारात्मक पालनपोषण र पुनर्मिलन परामर्शले परिवारलाई नै बालबालिकाको पहिलो सुरक्षा घेराका रूपमा स्थापित गरेको छ।

उत्कृष्टताका विषयगत स्तम्भहरू

स्तम्भ १: रोकथाम, SRHR र सामाजिक मान्यता रूपान्तरण

परियोजनाको सुरुमै हामीले यो आत्मसात् गर्‍यौ कि केवल “सचेतना” मात्र पर्याप्त छैन, व्यवहारमै परिवर्तन ल्याउनु आवश्यक छ। शोषणको जरा सांस्कृतिक विभेद, लैङ्गिक असमानता र शारीरिक स्वतन्त्रताको अभावसँग जोडिएको हुन्छ।

“ब्वाइज इनिसिएटिभ” (Boy’s Initiative): लैङ्गिक हिंसालाई मलजल गर्ने पितृसत्तात्मक सोचलाई चुनौती दिन विशेष युवा–नेतृत्वको पहल सुरु गरियो। कठमाडौंका वडा ३, ५, र ९ का ५०० बालक र ४०० किशोरीलाई सहभागी गराई सकारात्मक पुरुषत्व, मानसिक स्वास्थ्य र हिंसा रोकथामबारे खुला संवाद गरियो। ६ वटा सामुदायिक विद्यालय (सत्य साई, बेबिलोन, र टेरेसा एकेडेमी सहित) का युवा नेताहरूले सुरक्षित सामुदायिक स्थान को माग गर्दै औपचारिक पोजिसन पेपर तयार गरी स्थानीय वडा सदस्यहरूलाई सफलतापूर्वक हस्तान्तरण गरे।

यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य र अधिकार (SRHR) समावेशीकरण: उद्धार गरिएका नाबालिकाहरूका लागि SRHR सेवालाई पुनरुस्थापनाको अभिन्न अंग बनाइयो। उनीहरूले स्वास्थ्य परीषण, यौन संक्रमित रोग (STDs) को उपचार र फलो–अप हेरचाह प्राप्त गरे। साथै, शारीरिक स्वायत्तता र मानसिक कल्याणका विषयमा परामर्श प्रदान गरियो, जसले उनीहरूमा आत्मविश्वास र सही निर्णय लिन सक्ने क्षमता विकास गर्‍यो।

सिर्जनात्मक सामुदायिक पहुँच: साक्षरता कम भएका क्षेत्रहरूमा स्थानीय एफएम रेडियो, सडक नाटक र उपयोगी सामग्रीहरू (जस्तैः सचेतनामूलक ‘टोट ब्याग’ र तस्करी विरुद्धका गीतहरू भरिएका पेन ड्राइभ) मार्फत सन्देशलाई प्रभावकारी रूपमा जनस्तरसम्म पुर्‍याइयो।

स्तम्भ २: अग्रपंक्ति सुरक्षा

हाम्रा निगरानी बुथहरू नेपाल–भारत सीमा (कञ्चनपुर, बर्दिया, रुपन्देही, मोरङ) मा सुरक्षाको अन्तिम कडीका रूपमा रहेका छन्। यसका साथै निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यले सुरक्षा सञ्जाललाई थप बलियो बनाएको छ।

यातायात क्षेत्र सतर्कता: तस्करहरूले सार्वजनिक यातायातको बढी प्रयोग गर्ने हुनाले हामीले अटो–रिक्सा चालक र कन्डक्टरहरूलाई तालिम दियौं। मोरङ र बर्दियाका १५६ भन्दा बढी यातायात व्यवसायी र पत्रकारहरूलाई शंकास्पद गतिविधि पहिचान गर्न सक्षम बनाइयो। यसको प्रत्यक्ष नतिजास्वरूप चालकहरूले प्रहरी र माइती नेपाललाई रिपोर्ट गर्न सुरु गरे, जसले धेरै नाबालिकाहरूको सफल उद्धारमा सहयोग पुर्‍यायो।

आघात–सम्बोधन रेखदेख (Trauma–Informed Care – TIC): वयस्क मनोरञ्जन क्षेत्रबाट उद्धार गरिएकी एक १८ वर्षीया प्रभावितको उदाहरणले हाम्रो कार्यको प्रभावकारिता देखाउँछ। गम्भीर मानसिक आघात र दुर्व्यसनमा फसेकी उनले ७ महिनाको सघन पुनस्र्थापनापछि अहिले पूर्ण स्वस्थ भई ब्युटिसियन तालिम लिइरहेकी छिन्, जसले उनको आर्थिक स्वतन्त्रता सुनिश्चित गर्नेछ।

स्तम्भ ३: न्यायमा पहुँच र संस्थागत जवाफदेहिता

१. प्रदेश स्तरीय कार्यशाला – विराटनगर

न्यायमा पहुँच सुदृढीकरणका लागि एक आधारभूत कदमको रूपमा, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयसँगको सहकार्यमा माइती नेपालले विराटनगरमा एक प्रदेश स्तरीय कार्यशाला आयोजना गर्‍यो। यस कार्यशालाले सरकारी अधिकारीहरू, कानुन कार्यान्वयन गर्ने निकायहरू, सरकारी वकीलहरू, नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरू र अग्रपंक्तिमा खटिने कार्यकर्ताहरू (Frontline Responders) लगायत प्रादेशिक सरोकारवालाहरूलाई एकै ठाउँमा ल्यायो।

यो कार्यशाला निम्न उद्देश्यहरूका लागि एक महत्वपूर्ण मञ्चको रूपमा रह्यो:

- **चुनौतीहरूको पहिचान:** मानव बेचबिखनका मुद्दाहरूमा अभियोजन (Prosecution) गर्दा प्रदेश स्तरमा आइपर्ने विशिष्ट चुनौतीहरूको पहिचान गर्न।
- **समन्वय सुदृढीकरण:** न्याय र संरक्षणका क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरूबीचको आपसी समन्वयलाई थप मजबुत बनाउन।
- **प्रभावित–केन्द्रित दृष्टिकोण:** अनुसन्धान र अभियोजन प्रक्रियामा प्रभावितहरूलाई केन्द्रमा राख्ने (Survivor–centered) दृष्टिकोणलाई प्रवद्र्धन गर्न।
- **व्यवहारिक सुझाव संकलन:** राष्ट्रिय स्तरका नीतिगत छलफलहरूलाई मार्गनिर्देश गर्न स्थानीय र व्यावहारिक अनुभवहरू संकलन गर्न।

यस कार्यशालाका उपलब्धिहरूले व्यापक राष्ट्रिय संवादका लागि बलियो आधार तयार गर्नुका साथै आगामी परामर्शहरूमा प्रादेशिक यथार्थहरू प्रतिविम्बित भएको सुनिश्चित गरे।

२. राष्ट्रिय स्तरको परामर्श (पहिलो चरण) – फेब्रुअरी १४–१५, २०२५

प्रादेशिक कार्यशालाबाट प्राप्त अनुभव र अन्तर्दृष्टिहरूलाई आधार मान्दै, "प्रभावितहरूको न्यायमा पहुँच" सम्बन्धी राष्ट्रिय स्तरको परामर्शको पहिलो चरण सन् २०२५ फेब्रुअरी १४–१५ मा आयोजना गरियो। यस उच्च स्तरीय भेलाले सरकारी अधिकारीहरू, न्यायाधीशहरू, सरकारी वकीलहरू, कानुन कार्यान्वयन गर्ने अधिकारीहरू, नागरिक समाजका संस्थाहरू र विकास साझेदारहरू लगायतका मुख्य सरोकारवालाहरूलाई एकै ठाउँमा ल्यायो।

यो परामर्श निम्न विषयहरूमा केन्द्रित थियो:

- **समीक्षा:** विद्यमान कानुनी संरचना र न्याय संयन्त्रको गहन समीक्षा गर्न।
- **प्रणालीगत सुधार:** प्रभावितहरूको सहयोग र अभियोजन प्रक्रियामा रहेका प्रणालीगत कमी–कमजोरीहरू (GAPS) पहिचान गर्न।
- **बहु–निकाय समन्वय:** मुद्दाको प्रभावकारी व्यवस्थापन र फर्स्योटका लागि विभिन्न निकायहरूबीचको समन्वयलाई प्रवद्र्धन गर्न।

यस चरणले सरोकारवालाहरूबीच साझा बुझाइ कायम गर्नुका साथै प्रभावित–केन्द्रित न्याय प्रणालीको महत्वलाई थप सुदृढ बनायो।

३. फलो–अप राष्ट्रिय स्तरको परामर्श – नोभेम्बर २८–२९, २०२५

छलफलका निष्कर्षहरूलाई कार्यान्वयनमा उतार्न र कार्यक्रमको गतिशीलतालाई निरन्तरता दिन सन् २०२५ नोभेम्बर २८–२९ मा 'फलो–अप' राष्ट्रिय परामर्श आयोजना गरियो। यस परामर्शले सरोकारवालाहरूबीचको संलग्नतालाई अझ प्रगाढ बनायो र न्याय सम्पादन प्रणालीलाई सुदृढ पार्ने ठोस प्रतिबद्धताहरू प्राप्त भए।

कार्यक्रममा कुल १०६ जना सहभागीहरूको उल्लेखनीय उपस्थिति रहेको थियो। सहभागीहरूमा सरकारी वकिलहरू, प्रहरी कर्मचारीहरू, जिल्ला न्यायाधीशहरू, रजिस्ट्रारहरू, तहसिलदारहरू तथा प्रदेश कार्यालयहरू र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयका शाखा अधिकृतहरू समावेश थिए। साथै, सशस्त्र प्रहरी बलका एक प्रतिनिधिको पनि गरिमामय उपस्थिति रहेको थियो।

प्रमुख उपलब्धिहरू:

- **द्रुत न्याय प्रक्रिया:** न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई छिटो–छरितो (Fast–track) बनाउन दायित्व वहनकर्ताहरूबाट दृढ प्रतिबद्धता।
- **क्षतिपूर्ति र सुरक्षा: प्र**भावितहरूका लागि उचित क्षतिपूर्ति र सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने विषयमा थप जोड।
- **समन्वयमा सुधार:** विभिन्न क्षेत्र, निकाय र कार्यक्षेत्रहरूबीचको आपसी समन्वयलाई सुधार गर्ने कुरामा सहमति।
- **सीमापार सहकार्य:** विशेष गरी नेपाल र भारतबीचको सीमापार सहकार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने आवश्यकताको बोध।

"प्रभावितहरूलाई न्यायको केन्द्रमा राख्नु नै मानव बेचबिखन विरुद्ध नेपालको प्रतिकार्यलाई रूपान्तरण गर्ने प्रमुख कडी हो।"

एक प्रभावित अभियानकर्ताले आफ्नो अनुभव साट्दै भन्नुभयो:

"यस राष्ट्रिय परामर्शले हाम्रा चुनौतीहरू व्यक्त गर्न र न्यायको माग गर्न हामीलाई एउटा साझा मञ्च प्रदान गरेको छ। मलाई आशा छ यसले सबै प्रभावितहरूलाई आवश्यक सहयोग र न्याय प्राप्त गर्न मद्दत पुराउनेछ।"

मुख्य उपलब्धि र सिफारिसहरू:

- **प्रभावित–मैत्री अनुसन्धान:** आघात–संवेदनशील अनुसन्धान प्रक्रिया, विशेषज्ञ तालिम र फरेन्सिक सुधारमा जोड।
- **उद्धार र पुनर्संयोजन:** सीमापार समन्वय, दीर्घकालीन मानसिक स्वास्थ्य सहयोग र व्यावसायिक आत्मनिर्भरता।
- **कानुनी अड्चनको सम्बोधन:** न्यायिक ढिलाइ घटाउन द्रुत अदालत (Fast–track Courts) को प्रवर्द्धन र साक्षी सुरक्षाको सुनिश्चितता।

"प्रभावितहरूका लागि न्याय केवल अपराधीलाई सजाय हुनु मात्र होइन; उचित क्षतिपूर्ति, पुनरुथापना र ससम्मान सामाजिक पुनर्संयोजन विना कानुनी न्यायले सार्थकता पाउँदैन।"

— सबिता भण्डारी, महान्यायाधिवक्ता

तथ्याङ्क र प्रमुख कार्यसम्पादन सूचकहरू (KPIs):

विगत ३ वर्षमा मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ अन्तर्गत १० वटा मुद्दा दर्ता भए, जसमा ११ जना तस्कर (९ पुरुष र २ महिला) पक्राउ परे। यसले अझै पनि सरल मुद्दा व्यवस्थापन र समर्पित ‘एन्टी–ट्रयाफिकिङ’ इकाइको आवश्यकतालाई प्रस्ट पार्छ।

रणनीतिक सिफारिसहरूः

- विशेषज्ञ मानवतस्करी विरोधी इकाइहरूको स्थापना।
- राष्ट्रिय प्रभावित क्षतिपूर्ति कोषको कार्यान्वयन।
- सीमापार सहकार्य र प्रत्यावर्तन प्रोटोकलमा सुधार।
- व्यावसायिक तालिमसहितको पुनरुस्थापना सेवाको विस्तार।

१. “प्रतिवादी–रहित” बयान र न्यायको सुनिश्चितता

परामर्शका क्रममा केही ऐतिहासिक प्रतिबद्धताहरू गरिएका छन्। यसमा अदालती प्रक्रियाका क्रममा प्रभावित बालबालिकाहरूलाई अभियुक्तको भय र दबाबबाट जोगाउन “प्रतिवादी–रहित” (Defendant–free) बयान दर्ता गर्ने पहल र तत्काल अन्तरिम राहत तथा क्षतिपूर्तिको सुनिश्चितता समावेश छ। महान्यायाधिवक्ता सबिता भण्डारीका अनुसारः

“प्रभावितहरूका लागि न्याय केवल अपराधीलाई सजाय हुनु मात्र होइन; उचित क्षतिपूर्ति, पुनरुस्थापना र ससम्मान सामाजिक पुनर्संयोजन विना कानुनी न्यायले सार्थकता पाउँदैन।”

२. कानुनको स्थानीयकरण र वित्तीय संस्थागतकरण

हाम्रो निरन्तर पैरवीका कारण विराटनगर महानगरपालिकामा ‘मानव बेचबिखन विरोधी स्थानीय समिति’ (LCCHT) औपचारिक रूपमा स्थापना भई राजपत्रमा समेत प्रकाशित भएको छ। यसको अध्यक्षता नगरप्रमुखले गरिरहनुभएको छ। त्यसैगरी, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ९ ले आन्तरिक बेचबिखन सम्बन्धी सार्वजनिक सुनुवाइ आयोजना गर्न आफ्नो वार्षिक बजेटबाट रु. १,००,००० विनियोजन गरेको छ। बाल संरक्षणका लागि स्थानीय सरकारले वित्तीय स्रोत नै छुट्ट्याउनुलाई एक ठूलो उपलब्धिका रूपमा लिन सकिन्छ।

SUFASEC कार्यक्रमको वास्तविक सफलता केवल तथ्याङ्कमा मात्र सीमित छैन। जोखिमबाट सशक्तीकरणतर्फको यो यात्रा ती व्यक्ति र समुदायहरूको जीवन्त अनुभवमार्फत अझ प्रस्ट हुन्छ। प्रभावित–केन्द्रित र आघात–सम्बोधन दृष्टिकोण अपनाएर हामीले यौन शोषणबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई केवल ‘लाभग्राही’ का रूपमा मात्र नभई, प्रणालीगत परिवर्तनका सक्रिय ‘संवाहक’ का रूपमा स्थापित गरेका छौं।

३. सीमापार समन्वय र साझा संयन्त्र

परियोजनाले नेपाल र भारतबीचको सीमापार समन्वयलाई विशेष प्राथमिकता दिएको छ। दुई देशबीचको औपचारिक Standard Operating Procedures (SOPs) अझै उच्चस्तरीय राजनीतिक स्वीकृतिको पर्खाइमा भए तापनि, स्थानीय स्तरमा कञ्चनपुर र रुपन्देहीमा महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू हासिल भएका छन्:

- **कञ्चनपुर:** सीमापार बैठकहरूले दुवै देशका कानुन कार्यान्वयन निकाय, बाल कल्याण समिति र स्थानीय सरकारका प्रतिनिधिहरूलाई एउटै मञ्चमा ल्याएको छ। यसबाट साझा तस्करी मार्गहरूको पहिचान र उद्धार कार्यमा सहजता भएको छ।

- **रुपन्देही:** उत्तर प्रदेशसँग जोडिएका सीमावर्ती जिल्लाहरूमा भारतीय समकक्षीहरूसँगको सहकार्य सुदृढ भएको छ। यसले उद्धार मिसनको संयुक्त योजना र तस्करहरूका बारेमा वास्तविक समय (Real–time) मा सूचना आदानप्रदान गर्न मद्दत गरेको छ।

सरोकारवालाहरूको भनाइ:

- **बासुदेव घिमिरे (प्रमुख जिल्ला अधिकारी):**

"तस्करहरूले आफ्ना शैली निरन्तर परिवर्तन गरिरहेका छन्, त्यसैले हामी उनीहरूभन्दा एक कदम अघि रहनुपर्छ। दुवै देशबीच तस्करहरूको साझा 'डाटाबेस' र गुप्त सूचना आदानप्रदान अनिवार्य छ।"

- **जे.आर. शरण (सदस्य, बाल कल्याण समिति, नयाँ दिल्ली):**

"भारत र नेपालले पनि भारत–बंगलादेश मोडल जस्तै कुइएक स्थापना गर्नुपर्छ, जसले उद्धारलाई सहज बनाओस् र अपराधीलाई कानुनी कठघरामा ल्याउन मद्दत गरोस्।"

परिवर्तनकी संवाहकः 'सीता'को वकालत यात्रा

मानव तस्करीको बदलिँदो स्वरूपले अचेल डिजिटल प्लेटफर्महरूलाई हतियार बनाइरहेको छ। लुम्बिनी प्रदेशकी १७ वर्षीया "सीता" (पहिचान सुरक्षित राख्न नाम परिवर्तन गरिएको) यस्तै आधुनिक शोषणको शिकार बनिन्। फेसबुकमार्फत जोडिएको बनावटी सम्बन्धको जालमा फसेर उनी घरबाट टाढिइन् र सीमापार तस्करीमार्फत भारतको मुम्बई पुराइन्।

माइती नेपाल र भारतीय कानुन कार्यान्वयन निकायको समन्वयमा गरिएको एक जटिल र उच्च जोखिमयुक्त उद्धार अपरेशनपछि सीतालाई हाम्रो संरक्षण केन्द्रमा ल्याइयो। सुरुका हप्ताहरूमा उनी गम्भीर मानसिक आघात र त्रासमा थिइन्। तर, हाम्रो समग्र 'आफ्टरकेयर' मोडल (मनोसामाजिक परामर्श, स्वास्थ्य हेरचाह र कानुनी अभिमुखीकरण) मार्फत उनले स्वास्थ्य सुधारको यात्रा सुरु गरिन्।

नौ हप्ताको अवधिमा उनी संकटको अवस्थाबाट दृढ प्रतिरोधात्मक क्षमता (Resilience) को अवस्थामा पुगेकी छिन्। आज उनी आफ्नो विगतबाट होइन, आफ्नो कामबाट चिनिन्छिन्। उनी शेल्टरका अन्य युवतीहरूका लागि समकक्षी–शिक्षक (Peer Educator) बनेकी छिन् र उनीहरूलाई अनलाइन शिकारीहरू पहिचान गर्ने ज्ञान प्रदान गर्छिन्। उनी भन्छिन्:

"मलाई संसार यति खतरनाक होला भन्ने थाहा थिएन, विशेष गरी फोनको स्क्रिनभित्र। अब म मेरो आवाज प्रयोग गर्छु ताकि अरू बालिकाहरू त्यस्तै जालमा नपरून्। मलाई मेरो विगतले होइन, अरूका लागि सुरक्षित वातावरण बनाउन सक्ने मेरो क्षमताले परिभाषित गर्छ।"

समग्र हेरचाहमार्फत स्वास्थ्य सुधारः MNKR23-005 र MNKR23-006 का कथाहरू

व्यावसायिक यौन शोषणको आघातबाट मुक्त हुन दीर्घकालीन र व्यक्ति–केन्द्रित पुनस्थापना आवश्यक पर्छ। पहिलो वर्षमा काठमाडौंको अनियन्त्रित वयस्क मनोरञ्जन क्षेत्र (AES) बाट दुई नाबालिका (MNKR23-005 / MNKR23-006) उद्धार गरिएका थिए।

माइती नेपालले उनीहरूको 'आफ्टरकेयर' लाई शिक्षा र सिर्जनात्मक अभिव्यक्तिमा केन्द्रित गर्‍यो। उनीहरूलाई औपचारिक शिक्षामा भर्ना गरिनुका साथै नृत्य र संगीत थेरापीमा सहभागी गराइयो। यसले उनीहरूलाई आघातबाट बाहिर निस्कन र आफ्नो शारीरिक एवं मानसिक स्वतन्त्रता पुनः महसुस गर्न मद्दत गर्‍यो। आज दुवै बालिकाहरू शैक्षिक र भावनात्मक रूपमा प्रगतिशील छन्।

सतर्क संरक्षक: एक यातायात मजदुरको साहस

बालबालिका वरिपरि 'अभेद्य ढाल' निर्माण गर्न SUFASEC ले यातायात क्षेत्रका गैर–पारम्परिक संवाहकहरूलाई संलग्न गर्‍यो। मोरङमा आयोजित सचेतना सत्रमा सहभागी एक अटोरिक्सा चालकले आफ्नो तालिमको उपयोग तुरुन्तै गरे। उनले आफ्नो अटोरिक्सामा एक शंकास्पद व्यक्तिले केही त्रसित बालिकाहरूलाई लैजान लागेको देखे।

ती चालकले ठूलो नैतिक साहस देखाउँदै अटोरिक्सालाई सुरक्षित रूपमा माडेर माइती नेपालको सीमा निगरानी बुथमा पुर्‍यायो। उनको यो सचेतताले गर्दा नाबालिकाहरूको उद्धार र तस्करको पक्राउ सम्भव भयो। ती चालक गौरवका साथ भन्छन्:

"तालिम अघि म केवल अटोरिक्सा चलाउँथें र यी कुरा प्रहरीको काम हो भन्ने सोच्थें। अब मलाई थाहा छ, मेरो अटोरिक्सा केवल साधन मात्र होइन, यो एउटा सुरक्षित स्थान पनि हुनुपर्छ। म आफ्ना बहिनी र छोरीहरूका लागि सडकमा सधैं सतर्क छु।"

यातायात कामदारहरूबाट सचेतना सन्देशहरू

परिवार परामर्शको दीर्घकालीन प्रभाव

पुनरुत्थापना तब मात्र दिगो हुन्छ जब संवेदनशीलताको मूल कारण (घरेलु वातावरण) लाई सम्बोधन गरिन्छ। महेन्द्रनगर सीमामा अनलाइन सम्बन्धको प्रभावमा परी भारत जान लागेकी एक बालिकालाई रोकेर परामर्श दिइयो।

हाम्रो टोलीले ती नाबालिकाका साथै उनको परिवारलाई पनि परामर्श सेवा प्रदान गर्‍यो। उनकी आमाले गरिबी र डिजिटल साक्षरताको अभावले कसरी आफ्नो सन्तान जोखिममा परेकी थिइन् भन्ने महसुस गरिन्। उनले भनिन्:

"हाम्रो अभाव र सूचनाको कमीले गर्दा छोरीको अनलाइन जीवनबारे हामी अन्धो बनेका थियौं। अब हामी नै उनका प्राथमिक संरक्षक हौं।"

यस घटनाले प्रमाणित गर्छ कि सुरक्षित र दिगो पुनर्मिलनका लागि अभिभावकलाई सशक्तीकरण गर्नु अनिवार्य शर्त हो।

सुशासन, नैतिकता र दिगोपन

दृढ सुशासन, नैतिक निष्ठा र वित्तीय पारदर्शिता SUFASEC कार्यक्रमका आधारस्तम्भ हुन्। हाम्रो कार्यदर्शनले **"अधिकतम प्रभावका लागि कार्य गर्दा कसैलाई पनि हानि नगर्ने"** (Do No Harm) सिद्धान्तलाई सर्वोच्च प्राथमिकता दिन्छ।

बाल संरक्षण र नैतिक दस्तावेजीकरण

यौन शोषणका प्रभावितहरूसँग काम गर्दा उच्चतम अन्तर्राष्टि«य नैतिक मापदण्डको पालना अनिवार्य हुन्छ। सन् २०२५ मे मा अद्यावधिक गरिएको 'बाल संरक्षण नीति' अनुसार हाम्रा सबै कार्यहरू बालबालिकाको गरिमा र गोपनीयता संरक्षणका लागि निर्देशित छन्:

- **सूचित सहमति र गोपनीयता:** यस पुस्तकमा उल्लेख गरिएका सबै विवरणहरूमा प्रभावितको वास्तविक नामको सट्टा उपनाम प्रयोग गरिएको छ। पहिचान खुल्ने विवरणहरू परिवर्तन गरिएको छ, ताकि उनीहरूको सामाजिक पुनर्संयोजनमा कुनै बाधा नपुगोस्।

- **आघात–संवेदनशील मिडिया (Trauma–Informed Media):** छायाङ्कनका क्रममा नाबालिकाहरूको हकमा "नो–फेस" (No Face) प्रोटोकल कडाइका साथ पालना गरिएको छ। राष्ट्रिय परामर्शका क्रममा प्रभावितका आवाजहरूलाई 'अनाम अडियो रेकर्डिङ' मार्फत प्रस्तुत गरियो, जसले गर्दा उनीहरूको पहिचान सुरक्षित रहँदै नीति निर्मातासम्म वास्तविक समस्या पुग्न सफल भयो।

- **संस्थागत सुरक्षा संस्कृति:** सुरक्षा केवल कागजी दस्तावेज होइन, यो हाम्रो दैनिक अभ्यास हो। प्रत्येक नयाँ कर्मचारी, परामर्शदाता र स्वयंसेवकले जिम्मेवारी सम्हाल्नुअघि अनिवार्य बाल संरक्षण अभिमुखीकरण र सम्झौतामा हस्ताक्षर गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।

SUFASEC परियोजना — दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्राप्तिमा योगदान

माइती नेपालको कार्यान्वयनमा नेपालका चार सीमावर्ती जिल्ला (मोरङ, रुपन्देही, बर्दिया र कञ्चनपुर) मा सञ्चालित SUFASEC कार्यक्रम ले दिगो विकास लक्ष्य (SDGs) अन्तर्गत पाँच वटा प्रमुख लक्ष्यहरूको हासिल गर्न महत्त्वपूर्ण तथा प्रत्यक्ष योगदान पुर्‍याएको छ। परियोजनाको तीन वर्षे उपलब्धि प्रतिवेदनमा आधारित प्रमाण, तथ्यांक तथा नतिजाका आधारमा तलको तालिकामा उक्त योगदानहरूलाई सम्बन्धित संयुक्त राष्ट्रसंघद्वारा निर्धारित आधिकारिक SDG सूचकहरूसँग समायोजन गरी प्रस्तुत गरिएको छ।

दिगो विकास लक्ष्य (SDG)	SDG सूचक	परियोजनाबाट प्राप्त प्रमाण तथा उपलब्धि
SDG 5 — लैङ्गिक समानता	**5.2** महिला तथा बालिकामाथि हुने हिंसा, बेचबिखन तथा यौन शोषण लगायत सबै प्रकारका उत्पीडनको अन्त्य गर्ने	३६ महिनाको अवधिमा ३२ जना नाबालक/नाबालिकाको उद्धार गरियो, जसमा २१ जना आन्तरिक तथा ११ जना सीमापार बेचबिखनका घटनासँग सम्बन्धित थिए। साथै, सीमा आवागमन बिन्दुहरूबाट १,२१२ जना बालबालिकालाई जोखिम अवस्थाबाट संरक्षण गरियो। अनियमित रूपमा सञ्चालित वयस्क मनोरञ्जन क्षेत्र (रेस्टुरेन्ट, मसाज पार्लर आदि) को नियमित अनुगमन गरी जोखिममा रहेका महिला तथा बालिकालाई जबर्जस्ती शोषणबाट जोगाउन पहल गरियो।
	5.3 बालविवाह तथा अन्य विभेदकारी हानिकारक अभ्यासहरूको अन्त्य गर्ने	परियोजना सञ्चालित चारै जिल्लामा बालविवाह, दाइजो प्रथा, छाउपडी तथा पीडितलाई दोषारोपण गर्ने प्रवृत्तिविरुद्ध समुदायस्तरीय संवाद कार्यक्रम सञ्चालन गरियो। “बोइज इनिसियटिभ” कार्यक्रमअन्तर्गत काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ३, ५ र ९ का छ वटा विद्यालयमा ५०० जना बालक तथा ४०० जना बालिकालाई सहभागी गराई पितृसत्तात्मक सोचको अन्त्य तथा सकारात्मक पुरुषत्व प्रवर्द्धन गरियो।
	5.6 यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवा र प्रजनन अधिकारमा सर्वसुलभ पहुँच सुनिश्चित गर्ने	उद्धार गरिएका सबै नाबालक/नाबालिकाका लागि पुनर्स्थापना प्रक्रियामा यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार (SRHR) लाई समावेश गरियो। यसअन्तर्गत स्वास्थ्य परीक्षण, यौनजन्य रोग (STD) परीक्षण, आवश्यक अनुगमन उपचार तथा शारीरिक स्वायत्ततासम्बन्धी शिक्षा ट्रान्जिट होम तथा पुनर्स्थापना गृहमा प्रदान गरियो।
SDG 8 — मर्यादित रोजगारी तथा आर्थिक वृद्धि	**8.7** जबर्जस्ती श्रम, आधुनिक दासता, मानव बेचबिखन तथा बालश्रमका निकृष्ट रूपहरूको अन्त्य गर्ने	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ अन्तर्गत १० वटा मुद्दा दर्ता गरियो तथा ११ जना बेचबिखनकर्तालाई पक्राउ गरियो, जसमा ९ जना पुरुष र २ जना महिला रहेका थिए। बहु-पक्षीय अनुसन्धान टोली (MDITs) गठन गरियो। मोरङ र बर्दियामा बेचबिखनका संकेतहरू पहिचान गर्न १५६ जना यातायातकर्मी तथा सञ्चारकर्मीलाई तालिम प्रदान गरियो, जसले घटनास्थलमै रोकथाम तथा उद्धार कार्यमा सहयोग पुर्‍यायो।
	8.8 सबै श्रमिकका श्रम अधिकारको संरक्षण तथा सुरक्षित कार्य वातावरण प्रवर्द्धन गर्ने	अनियमित वयस्क मनोरञ्जन क्षेत्र (AES) सँग समन्वय तथा अनुगमन गरी सुरक्षित कार्यस्थल प्रवर्द्धन गरियो। १,२०० भन्दा बढी प्रभावित तथा जीवित बचेका व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य सेवा, औपचारिक शिक्षा तथा सीपमूलक तालिम (जस्तै: ब्युटिसियन तालिम) सहित समग्र पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गरियो, जसबाट आर्थिक आत्मनिर्भरता अभिवृद्धि भई पुन: बेचबिखनको जोखिम न्यूनीकरण भयो।

दिगो विकास लक्ष्य (SDG)	SDG सूचक	परियोजनाबाट प्राप्त प्रमाण तथा उपलब्धि
SDG 10 — असमानता न्यूनीकरण	**10.2** उमेर, लिङ्ग वा आर्थिक अवस्थाका आधारमा कुनै भेदभाव नगरी सबैको सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन गर्ने	विद्यालयमा आधारित क्लब तथा सहपाठीमार्फत सञ्चालन गरिएका अभिमुखीकरण कार्यक्रमद्वारा १,१३५ भन्दा बढी युवायुवतीलाई मानव बेचबिखन विरुद्ध सचेतना अभियन्ताका रूपमा परिचालन गरियो। १,१६४ जना अभिभावक तथा हेरचाहकर्तालाई सकारात्मक अभिभावकत्व सम्बन्धी परामर्श सेवा प्रदान गरियो। साथै, सत्य साई, बाबिलोन स्कुल तथा टेरेसा एकेडेमीमा विद्यार्थी नेतृत्वमा सञ्चालित दिगो "संरक्षण क्लब" स्थापना गरियो।
	10.7 सुरक्षित, व्यवस्थित तथा जिम्मेवार बसाइँसराइ र जनआवागमनलाई सहजीकरण गर्ने	परियोजना सञ्चालित चारै जिल्लामा समुदायस्तरीय जनचेतना अभियान, एफ.एम. रेडियो कार्यक्रम, सडक नाटक तथा सूचना, शिक्षा र सञ्चार सामग्रीमार्फत असुरक्षित आन्तरिक तथा सीमापार बसाइँसराइका जोखिम न्यूनीकरण गरियो। उच्च जोखिमयुक्त आवागमन बिन्दुहरूबाट १,२१२ जना बालबालिकालाई संरक्षणमा लिई बेचबिखनको जोखिमबाट जोगाइयो।
SDG 16 — शान्ति, न्याय तथा सबल संस्थाहरू	**16.2** बालबालिकामाथि हुने दुर्व्यवहार, शोषण, बेचबिखन तथा सबै प्रकारका हिंसाको अन्त्य गर्ने	३२ जना नाबालक/नाबालिकाको उद्धार गरियो तथा तीन वर्षको अवधिमा १,२१२ जना बालबालिकालाई जोखिमपूर्ण अवस्थाबाट संरक्षण गरियो। विराटनगर महानगरपालिकामा स्थानीय मानव बेचबिखन विरुद्ध समिति (LCCHT) मिति २२ डिसेम्बर २०२५ मा राजपत्रमा प्रकाशन गरी औपचारिक रूपमा गठन गरियो, जसको अध्यक्षता महानगर प्रमुखले गर्नुभएको थियो। त्यसैगरी, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ९ ले आन्तरिक बेचबिखन सम्बन्धी सार्वजनिक सुनुवाइ सञ्चालनका लागि रु. १,००,००० विनियोजन गर्यो।
	16.3 कानूनी शासनको प्रवर्द्धन गर्ने तथा सबैका लागि न्यायमा समान पहुँच सुनिश्चित गर्ने	महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयसँगको सहकार्यमा विराटनगरमा प्रदेशस्तरीय कार्यशाला तथा मिति २०२५ फेब्रुअरी १४–१५ र नोभेम्बर २८–२९ मा दुई वटा राष्ट्रिय परामर्श कार्यक्रम सम्पन्न गरियो, जसमा न्यायाधीश, सरकारी वकिल, प्रहरी लगायत १०६ जनाको सहभागिता रहेको थियो। उक्त परामर्शबाट बाल पीडितका लागि "प्रतिवादीरहित बयान अभिलेखन" सहित सात बुँदे प्रतिबद्धता सुनिश्चित गरियो।
	16.6 सबै तहमा प्रभावकारी, जवाफदेही तथा पारदर्शी संस्थागत संरचनाको विकास गर्ने	प्रहरी, सीमा सुरक्षा निकाय, न्यायाधीश तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि एवं पदाधिकारी सहित ६३० भन्दा बढी जिम्मेवार सरोकारवालालाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरियो। सबै घटनामा प्रथम सूचना प्रतिवेदन (FIR) दर्ता प्रक्रियालाई व्यवस्थित बनाइयो। साथै, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयद्वारा सिद्धार्थनगरमा यौन शोषण नियन्त्रण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमका लागि सरकारी स्रोत परिचालन गरियो।

SDG 17 — लक्ष्य प्राप्तिका लागि साझेदारी	**17.9 र 17.16** दिगो विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय क्षमता अभिवृद्धि सहयोग तथा बहुपक्षीय साझेदारी सुदृढ गर्ने	नेदरल्याण्ड्सको परराष्ट्र मन्त्रालयबाट कुल **EUR 584,466** (करिब रु. ८ करोड ६४ लाख ५० हजार) बराबरको आर्थिक सहयोग प्राप्त भएकोमा ८५ प्रतिशत स्रोत प्रत्यक्ष रूपमा अग्रपंक्तिका सेवामूलक तथा उद्धार कार्यहरूमा परिचालन गरियो। मार्च २०२५ मा बैंककमा आयोजित एशिया क्षेत्रीय गठबन्धन बैठक तथा डिसेम्बर २०२४ मा बैंगलोरमा सम्पन्न Outcome Harvesting Festival मा सहभागिता जनाइयो। जुलाई २०२५ मा पोखरामा SANLAAP India सँग संयुक्त रूपमा अन्तरदेशीय सिकाइ कार्यक्रम सञ्चालन गरी OSEC सम्बन्धी ८ वटा प्रशिक्षण मोड्युल कार्यान्वयन गरियो। साथै, कञ्चनपुर र रुपन्देही नाकालाई केन्द्रमा राखी नेपाल–भारतबीच समन्वित उद्धार कार्य, सूचना आदानप्रदान तथा अनुसन्धान सहकार्य सुदृढ गरियो।

वित्तीय उत्तरदायित्व तथा स्रोतको प्रभावकारी उपयोग

तीन वर्षको परियोजना अवधि (मार्च २०२३ – फेब्रुअरी २०२६) मा प्राप्त कुल **५८४,४६६ युरो (करिब ८.६४ करोड रुपैँया)** रकमलाई रणनीतिक र पारदर्शी ढङ्गले परिचालन गरिएको छ:

- **प्रत्यक्ष कार्यान्वयन (८५%):** बजेटको ठूलो हिस्सा प्रत्यक्ष सेवामुखी कार्यहरू जस्तै: सीमा निगरानी, ट्रान्जिट होम व्यवस्थापन, कानुनी सहायता, मनोसामाजिक परामर्श र 'ब्वाइज इनिसिएटिभ' जस्ता सामुदायिक सचेतना कार्यक्रममा खर्च गरिएको छ।

- **क्षमता अभिवृद्धि तथा सुशासन (१५%):** यो अंश संस्थागत सुदृढीकरण, नियमित अनुगमन, वित्तीय लेखापरीक्षण र कर्मचारीहरूको कार्यक्षमता विकासमा लगानी गरिएको छ, जसले सेवा प्रवाहको गुणस्तर सुनिश्चित गरेको छ।

वर्ष	अवधि	बजेट (€)	खर्च (€)
वर्ष १	मार्च २०२३ – फेब्रु. २०२४	€२,१५,०००	€१,८२,८६१
वर्ष २	मार्च २०२४ – फेब्रु. २०२५	€२,०१,६०६	€१,९५,३३५
वर्ष ३	मार्च २०२५ – फेब्रु. २०२६	€२,०६,२७०	€२,०६,२७०
जम्मा	३ वर्षे जीवनचक्र	€६,२२,८७६	€५,८४,४६६

अनुकूलित व्यवस्थापन र संकटमा प्रतिरोधात्मकता

कुनै पनि परियोजनाको सफलता त्यसले बाह्य संकटसँग गर्ने सामनामा निर्भर हुन्छ। SUFASEC ले निम्न संकटहरूमा असाधारण कुशलता प्रदर्शन गर्‍यो:

- **राजनीतिक अस्थिरता (सेप्टेम्बर २०२५):** संसद विघटन र सामाजिक अशान्तिका कारण राष्ट्रिय स्तरका कार्यक्रमहरू अवरुद्ध हुँदा माइती नेपालले "स्थानीयतर्फ मोड" (Shift to Local) रणनीति अपनायो। हामीले स्रोतहरूलाई वडा स्तरीय सामुदायिक गतिविधि र स्थानीय सीमा सतर्कतामा केन्द्रित गर्‍यौ, जसले गर्दा सेवा प्रवाह रोकिएन।

- **जलवायु प्रतिरोधात्मकता:** झापामा आएको भीषण बाढीका बेला टोलीले तत्काल कार्ययोजना परिवर्तन गरी वैकल्पिक आपूर्ति व्यवस्थापन सक्रिय बनायो, जसले गर्दा संरक्षणमा रहेकाहरूको सुरक्षा र हेरचाहमा कुनै कमी आउन दिएन।

परिवार परामर्श र सडक नाटक

अन्तरदेशीय सिकाइ र क्षेत्रीय सहकार्य

क्षेत्रीय स्तरमा साझा सिकाइ र वकालतका लागि माइती नेपालले विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा सक्रिय सहभागिता जनाएको छः

- **एशिया क्षेत्रीय गठबन्धन बैठक, बैंकक (मार्च २०२५):** यस बैठकले एशियाका साझेदारहरूबीच रणनीति साझा गर्न र तलदेखि माथिसम्मको जवाफदेहिता (Bottom–up Accountability) सुदृढ गर्न सहयोग पुर्‍यायो।

Photo: Group Work in the Bangkok Regional Meeting

- **क्षेत्रीय 'आउटकम हार्भेस्टिङ' फेस्टिभल, बैंगलोर (डिसेम्बर २०२४):** यस कार्यक्रममार्फत माइती नेपालले परियोजनाका गुणात्मक प्रभावहरू र सीमापार तस्करी विरुद्धका उत्कृष्ट अभ्यासहरू (Best Practices)) साझा गर्‍यो।

- **पोखरा सिकाइ कार्यक्रम (जुलाई २०२५):** नेपालका साझेदार र भारतको SANLAAP बीच अनलाइन यौन शोषण (OSEC) र प्रभाव मापनका विषयमा सघन अनुभव आदानप्रदान गरियो।

- **कोलकाता Boy's Initiative एक्सचेन्ज:** हाम्रा युवा प्रतिनिधिहरूले कोलकाताका रेड–लाइट क्षेत्रमा काम गर्ने समकक्षीहरूसँग अन्तरक्रिया गरे, जसले युवा नेतृत्व र क्षेत्रीय ऐक्यबद्धतालाई थप बलियो बनायो।

आगामी मार्ग (हाम्रो विरासत र निकास रणनीति)

जसरी SUFASEC कार्यक्रमले आफ्नो तीन वर्षे चक्र पूरा गर्दैछ, हाम्रो उद्देश्य केवल परियोजनाको औपचारिक समापन मात्र होइन; बरु एक सुदृढ र आत्मनिर्भर बाल सुरक्षा पारिस्थितिकी प्रणाली (Child Protection Ecosystem) स्थानीय समुदाय र सरकारलाई हस्तान्तरण गर्नु हो।

१. संस्थागतकरण र नीतिगत एकीकरण

हामीले बाल सुरक्षाका दायित्वहरूलाई स्थानीय शासन संरचनाभित्रै समाहित गर्न सफल भएका छौं, जसले यसको दिगोपन सुनिश्चित गर्दछः

- **मानव बेचबिखन विरुद्धको स्थानीय समिति (LCCHT):** एक ऐतिहासिक उपलब्धिका रूपमा विराटनगर महानगरपालिकाले २२ डिसेम्बर २०२५ मा नगरप्रमुखको अध्यक्षतामा 'स्थानीय समिति' गठन गरी यसको स्वामित्व ग्रहण गरेको छ। यो संरचनाले नगरको नीति र बजेटमा मानव बेचबिखन विरुद्धको कार्यलाई स्थायी रूपमा समेटेको छ।

- **सरकारी बजेटको परिचालनः** हाम्रो पैरवीका कारण काठमाडौँ महानगरपालिका वडा नं. ९ ले आन्तरिक तस्करी विरुद्ध सार्वजनिक सुनुवाइ गर्न आफ्नो सरकारी बजेटबाट रु. १,००,००० विनियोजन गरेको छ। त्यसैगरी, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले सिद्धार्थनगरमा बाल यौन शोषण (SEC) सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि राज्य कोषको प्रयोग गरेको छ। यी तथ्यहरूले सरकारी स्तरमा बढ्दो 'अपनत्व' लाई पुष्टि गर्छन्।

न्यायको रूपरेखा: प्रभावित–मैत्री न्यायमा मौलिक परिवर्तन

महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयसँगको सहकार्यमा सुनिश्चित गरिएको सात–बुँदे ऐतिहासिक प्रतिबद्धता नेपालको न्यायपालिकाका लागि एक स्थायी मार्गदर्शन (Roadmap) बनेको छ। “प्रतिवादी–रहित” बयान दर्ता गर्ने र प्रभावितका लागि तत्काल अन्तरिम राहतलाई प्राथमिकता दिने व्यवस्थाले नेपालको कानुनी परिदृश्यमा एक युगान्तकारी परिवर्तन ल्याएको छ।

प्रतिबद्धता

आज मिति २०८२ साल मंसीर १३ गते, शनिबारका दिन (सारथी होटल, धुलीखेल) माइती नेपाल र महान्यायधिवक्ता कार्यालयको संयुक्त आयोजनामा भएको मानव बेचबिखन प्रभावित पीडितमैत्री छिटोछरिटो न्याय सम्पादन बिषयक दुई दिने कार्यशाला गोष्ठीमा भएको छलफलको आधारमा हामी निम्न बिषयहरुमा आफनो प्रतिबद्दता जाहेर गर्दछौं ।

१) जाहेरी दर्ता गर्ने सम्बन्धमा दर्ता गर्नको लागि प्रतिबादीको तीन पुस्ते अनिबार्य रुपमा उल्लेख गर्नु पर्ने बाध्यात्मक अबस्थाललाई पिडित मेत्री बनाउन सहजिकरण लागि सक्र्यतापूर्बक कार्य गर्ने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्दछौं ।

२) पिडितले अदालतमा गई बकपत्र गर्ने सिलसिलामा अनिबार्य प्रतिबादीको उपस्थिति रही बकपत्र गर्ने प्राबधानले गर्दा कतिपय अबस्थामा पिडितले आफ्नो स्पष्ट बयान गर्न नसक्ने र निजलाई प्रतिबादीबाट डर,धाक,धम्की समेत निज र निज प्रतिबादीको आफन्तबाट आउने कारणले गर्दा मुद्धामा असर परी ,न्यायमा पहुँच नहुने कारणले गर्दा सो सम्बन्धमा कम्तिमा पनि पीडितको बयान प्रमाणित गराउँदा प्रतिबादीलाई पिडितको अगाडी उपस्थित नगराउन कार्यहरुमा सहजिकरणका लागि सक्र्यतापूर्बक कार्य गर्ने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्दछौं ।

३) मानव बेचबिखन ओसापसारबाट पीडित प्रभाबितहरुलार्य न्यायमा सहज पहुँचका सन्दर्भमा जाहेरी, अनुसन्धान, अभियोजन, बकपत्र लगायतका कार्यहरुमा सहजिकरणका लागि सक्र्यतापूर्बक कार्य गर्ने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्दछौं ।

४) पीडितहरुलाई मुद्दाको हरेक काम कारबाहीमा सूचना प्राप्त गर्ने लगायतका अधिकारलाई सम्मान गर्ने आफनो कार्यक्षेत्रमा सम्मानपूर्बक छिटोछरिटो पूर्बक सेवा उपलब्ध गराउन प्रतिबद्दता व्यक्त गर्दछौं ।

५) पीडितको उद्दार, फिर्ती, पुनस्थापना, सुरक्षा, संरक्षणका कार्यमा समन्वयात्मक र सक्र्यतापूर्बक कार्य गर्ने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्दछौं ।

६) पीडितले तत्काल उपचार, राहत, अन्तरिम राहत तथा क्षतिपूर्ति दिलाउनका लागि सक्र्यतापूर्बक कार्य गर्न तथा यस प्रयोजनका लागि पीडिकको सम्पती खोजबिन गरी रोक्काका लागि प्रयत्नशील रहने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्दछौं ।

७) बिगतका कार्यशालाबाट पारित गरिएका तथ्य यस कार्याशालाबाट औल्याएका समस्या समाधान गर्न र पारित गरिएको कार्ययोजना बमोजिमको कार्यहरु कार्यान्बयन गर्न थप प्रयत्नशिल रहने प्रतिबद्दता व्यक्त गर्दछौं ।

भावी पुस्ताको सशक्तीकरणः ‘ब्वाइज इनिसिएटिभ’को निरन्तरता

‘ब्वाइज इनिसिएटिभ’ मार्फत सुरु भएको सांस्कृतिक रूपान्तरण परियोजनाको समयावधिभन्दा बाहिर पनि जीवित रहनेछ। सत्य साई, बेबिलोन र टेरेसा एकेडेमी जस्ता विद्यालयहरूमा स्थापित विद्यार्थी–नेतृत्वको “प्रोटेक्सन क्लब” हरूले युवाहरूका लागि एक स्वतन्त्र प्लेटफर्म तयार गरेका छन्। यी युवा नेताहरू अब सकारात्मक पुरुषत्व, मानसिक स्वास्थ्य र लैङ्गिक समानताबारे संवाद जारी राख्न आफैं सक्षम र स्रोत–साधन सम्पन्न भएका छन्।

नयाँ मोर्चाः डिजिटल शोषणको सामना

भौतिक सीमाहरू सुदृढ भएता पनि डिजिटल क्षेत्रमा जोखिमहरू बढ्दो छन्। आगामी दिनमा माइती नेपालको रणनीतिक ध्यान बालबालिकाको अनलाइन यौन शोषण विरुद्ध केन्द्रित हुनेछ। SUFASEC परियोजनाका दौरान विकसित क्षेत्रीय साझेदारी र डिजिटल सचेतनाका उपकरणहरूले हाम्रो आगामी दशकको कार्यदिशा तय गरेका छन्।

नागेश कोइराला
प्रमुख
Nagesh Koirala
Mayor

विराटनगर महानगरपालिका

BIRATNAGAR METROPOLITAN CITY

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
विराटनगर, मोरङ
कोशी प्रदेश

फोन नं. ०२१-५१०८०२
०२१-५११०३०
निजी सचिवालय
विराटनगर, मोरङ नेपाल
Personal Secretariat
Biratnagar, Morang, Nepal
website- www.biratnagarmun.gov.np
mail- mayor@biratnagarmun.gov.np
mail- brtmetropolitan@gmail.com

शुभकामना सन्देश

माइती नेपालले विराटनगर महानगरपालिकामा मानव बेचबिखन तथा ओसारपोसार विरुद्ध लामो समयदेखि सञ्चालन गर्दै आएको परियोजनाले महानगर क्षेत्रमा उल्लेखनीय सकारात्मक प्रभाव पारेको छ। विशेषगरी सीमा नजिक रहेका वडाहरूमा जोखिम न्यूनीकरण, सचेतना अभिवृद्धि तथा समुदायको सक्रिय सहभागिता बढाउन यस संस्थाले खेलेको भूमिका अत्यन्त प्रशंसनीय छ।

विद्यालयस्तरका सचेतनामूलक कार्यक्रम, अभिमुखीकरण, दिवसीय कार्यक्रम तथा समुदाय केन्द्रित गतिविधिहरूले बालबालिका, अभिभावक, शिक्षक तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूमा मानव बेचबिखनविरुद्ध सजगता र जिम्मेवारीबोध बढाएको छ।

महानगरपालिकासँगको निरन्तर सहकार्य र सहजीकरणले स्थानीय तहको क्षमता अभिवृद्धि हुनुका साथै संस्थागत संयन्त्र निर्माणमा पनि टेवा पुगेको छ। माइती नेपालको पहलमा महानगरपालिकाले मानव बेचबिखनविरुद्ध कार्यसमिति गठन गरी आवश्यक कार्यविधि तयार पार्नु स्थानीय स्तरमै दिगो संरचना निर्माणतर्फको महत्वपूर्ण उपलब्धि हो।

सरकार तथा स्थानीय निकायले प्राथमिकताका साथ गर्नुपर्ने संवेदनशील क्षेत्रमा माइती नेपालले निरन्तर अग्रसरता देखाउँदै आएकोमा म हार्दिक प्रशंसा व्यक्त गर्दछु। आगामी दिनहरूमा पनि यस किसिमको सहकार्यलाई अझ सुदृढ बनाउँदै मानव बेचबिखनमुक्त समाज निर्माणको साझा लक्ष्य हासिल गर्न हामी सबै प्रतिबद्ध रहनेछौं भन्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु।

....
नागेश कोइराला
मेयर, विराटनगर महानगरपालिका

२०८२ फागुन १० गते, आइतबार

माइती नेपाल लामो समयदेखि सिद्धार्थनगर नगरपालिका भित्र मानव तस्करी तथा यातायात नियन्त्रणसम्बन्धी परियोजना सञ्चालन गर्दै आएको छ। यस परियोजनाले नगरपालिका क्षेत्रमा विशेषगरी सीमासम्बन्धी वडा नजिकका क्षेत्रहरूमा जोखिम कम गर्ने, सचेतना वृद्धि गर्ने, र सक्रिय सामुदायिक सहभागिता बढाउने उल्लेखनीय सकारात्मक प्रभाव सिर्जना गरेको छ। यस सन्दर्भमा उक्त संस्थाले निर्वाह गरेको भूमिका अत्यन्त सराहनीय छ।

विद्यालय स्तरका सचेतना कार्यक्रम, लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणसम्बन्धी कार्यक्रम, दिवस उत्सव कार्यक्रम, र समुदाय–केन्द्रित गतिविधिहरूले मानव तस्करी तथा यातायातविरुद्ध सीमा क्षेत्रहरूमा सचेतना बढाएको छ र बालबालिका, अभिभावक, शिक्षक, र स्थानीय सरोकारवालाबीच जिम्मेवारीको भावना विकास गरेको छ।

नगरपालिकासँग निरन्तर सहयोग र सहजिकरणले केवल स्थानीय स्तरको क्षमता मात्र वृद्धि गरेको छैन, बरु संस्थागत संरचना निर्माणमा पनि सहयोग गरेको छ। माइती नेपालको पहलमा, नगरपालिकाले मानव तस्करीविरुद्धका प्रक्रिया तयार गरेको छ, नगरपालिका–स्तरीय तथा वडा–स्तरीय समिति गठन गरेको छ र आवश्यक कार्य प्रक्रियाहरू विकास गरेको छ, जुन स्थानीय स्तरमा दीगो संरचना निर्माणतर्फ महत्वपूर्ण उपलब्धि हो।

मानव तस्करी तथा यातायात नियन्त्रणको क्षेत्रमा उल्लेखनीय कार्य सञ्चालन गरेबापत, सिद्धार्थनगर नगरपालिका राष्ट्रिय स्तरको मान्यता प्राप्त गर्दै देशको अग्रणी नगरपालिका बन्न सफल भएको छ।
यस संवेदनशील क्षेत्रमा सरकार र स्थानीय स्तरले प्राथमिकता दिनुपर्ने नेतृत्व निरन्तर देखाइरहेको माइती नेपालप्रति म आफ्नो हार्दिक प्रशंसा व्यक्त गर्दछु। आगामी दिनहरूमा पनि यस प्रकारको सहकार्य अझ सुदृढ पार्ने र मानव तस्करी–रहित समाज निर्माण गर्ने साझा लक्ष्य हासिल गर्ने दिशामा प्रतिबद्ध रहने विश्वास व्यक्त गर्दछु।

श्री इस्तियाक अहमद खान
मेयर
अध्यक्ष, मानव तस्करी तथा यातायात नियन्त्रण समिति
सिद्धार्थनगर नगरपालिका
भैरहवा, रुपन्देही

निष्कर्ष

बाल यौन शोषण विरुद्धको लडाइँ विशाल र चुनौतीपूर्ण छ, तर विगत तीन वर्षका उपलब्धिहरूले यो सम्भव छ भन्ने प्रमाणित गरेका छन्। अडिग सीमा सतर्कता, युवा सशक्तीकरण र सरकारी साझेदारहरूको दृढ जवाफदेहितामार्फत हामी शोषणको यो सञ्जाललाई तोड्न सफल हुनेछौं।

हामीले परिवर्तनको दिशामा सँगै पाइला चाल्यौं।
सँगै मिलेर नै हामी शोषणलाई शून्यमा ल्याउनेछौं।

“माइती” नेपाली भाषाको एक सुन्दर शब्द हो, जसको अर्थ महिलाको बाल्यकालको घर हो। यो केवल एक सुन्दर शब्द मात्र होइन जसले सम्झना र आत्मीयताको भावना जगाउँछ, “माइती नेपाल” एउटा यस्तो अवधारणा पनि हो जसलाई धेरै नेपाली महिलाहरूले आफ्नो हृदयसँग नजिक राख्छन्।

सम्पर्क जानकारी

+९७७-०१-४५९४८१६
८३-मैती मार्ग, पिङ्गलास्थान, गौशाला,
काठमाडौं, नेपाल

info@maitinepal.org
information.maitinepal@gmail.com